

Západočeská univerzita v Plzni

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA VÝPOČETNÍ A DIDAKTICKÉ TECHNIKY

ANALÝZA VYUŽITÍ ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ ČESKÉHO ŠKOLSTVÍ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Daniel Kantor
Učitelství pro SŠ, obor INF-GE, navazující
léta studia (2008 - 2011)

Vedoucí práce: *Mgr. Zbyněk Filipi*

Plzeň, 31. březen 2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 31. březen 2011

.....
vlastnoruční podpis

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	KRÁTKÝ POHLED DO NEDÁVNÉ HISTORIE	2
3	PŘEHLED INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ	5
3.1	PORTÁLY STÁTNÍCH INSTITUCÍ NEBO PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ	6
3.1.1	Veřejný portál MŠMT	6
3.1.2	Portál Ústavu pro informace ve vzdělávání	7
3.1.3	Portál o školství a vzdělávání EDU	7
3.1.4	Portál Výzkumného ústavu pedagogického	8
3.1.5	Metodický portál RVP	8
3.1.6	Portál Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR	10
3.1.7	Portál Národního institutu pro další vzdělávání	10
3.1.8	Portál Národního institutu dětí a mládeže	12
3.1.9	Portál Národního ústavu odborného vzdělávání	13
3.1.10	Portál České školní inspekce	14
3.1.11	Informační portál Škola21	14
3.1.12	Informační portál Infomat	15
3.1.13	Portál CERMAT	16
3.1.14	Portál pro informační gramotnost Infogram	16
3.1.15	Portál Škola podporující zdraví	17
3.1.16	Informační systém ISA	18
3.1.17	Regionální státní informační portály	18
3.2	PORTÁLY ZAMĚŘENÉ NA INTEGRACI DO MEZINÁRODNÍCH STRUKTUR	21
3.2.1	Portál Národního centra Europass	21
3.2.2	Portál Dům zahraničních služeb	22
3.2.3	Portál Národní agentury pro evropské vzdělávací programy	22
3.2.4	Portál Akademické informační agentury	23
3.2.5	Portál eTwinning	24
3.2.6	Portál AIESEC.CZ	25
3.2.7	Portál AFS	25
3.3	KOMERČNÍ PORTÁLY	26
3.3.1	Informační portál Česká škola	26
3.3.2	Informační portál Učitelské listy	27
3.3.3	Informační portál Jednota školských informatiků	27
3.3.4	Portál na podporu interaktivní výuky	27
3.3.5	Portál SCIO	28
3.3.6	Portál Sdružení profesního terciárního vzdělávání	29
3.3.7	Portál Přátelé angažovaného učení	30
3.3.8	Portál Tvořivá škola	31
3.3.9	Portál Kritické myšlení	32
3.3.10	Portál SKAV	33
3.3.11	Portál EDUin	33
3.3.12	Portál AISIS	34
3.3.13	Portál Asociace pro domácí vzdělávání	34
3.3.14	Portál Asociace waldorfských škol ČR	34
3.3.15	Portál Odyssey	35
3.3.16	Portál HYL	35

3.3.17	Další komerční a nezávislé portály	35
3.4	NEZÁVISLÉ, ÚZCE OBOROVĚ ZAMĚŘENÉ PORTÁLY.....	37
3.4.1	Informatika, výpočetní technika.....	37
3.4.2	Matematika	38
3.4.3	Fyzika	38
3.4.4	Zeměpis, geografie	39
3.4.5	Přírodopis, biologie.....	40
3.4.6	Chemie.....	40
3.4.7	Český jazyk, literatura.....	41
3.4.8	Dějepis, historie	42
3.4.9	Portály zaměřené na výuku cizích jazyků	42
3.4.10	Mezioborově zaměřené portály	43
3.4.11	Encyklopedie, slovníky a databáze	43
3.4.12	Další portály a zdroje	43
3.5	PORTÁLY A VÝUKOVÉ PROSTŘEDÍ ŠKOL.....	44
3.5.1	Edukační prostředí Moodle	45
3.5.2	Edukační prostředí Edubuntu	47
3.5.3	Edukační prostředí Courseware	48
3.5.4	Portál WebQuest	48
3.5.5	Služby Cloud computing zaměřené na výuku	49
3.5.6	Další školní portály.....	50
4	ANALÝZA PORTÁLŮ.....	52
4.1	ANALÝZA PODLE NÁVŠTĚVNOSTI	52
4.1.1	Portál Aktivní studium	53
4.1.2	Portál Angličtina v testech.....	54
4.1.3	Portál Výuka angličtiny on-line	54
4.1.4	Portál Výuka jazyků.....	55
4.2	ANALÝZA PODLE FUNKCIONALIT.....	56
4.2.1	Analýza portálů zaměřených na výuku cizích jazyků	56
4.2.2	Analýza portálů státních institucí	57
4.2.3	Analýza portálů mezinárodně zaměřených	58
4.2.4	Analýza komerčních a nezávislých portálů	59
4.3	ANALÝZA VYUŽITÍ VÝUKOVÉHO PROSTŘEDÍ.....	60
5	PRŮZKUM VYUŽITÍ INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ	62
5.1	CÍLE A TÉMATA PRŮZKUMU.....	62
5.2	METODIKA PRŮZKUMU A CÍLOVÁ SKUPINA	62
5.3	DOTAZNÍKY POUŽITÉ PŘI PRŮZKUMU	63
6	VÝSLEDKY A VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU	64
6.1	VYUŽITÍ INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ STUDENTY	64
6.2	VYUŽITÍ INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ PEDAGOGY	69
7	ZÁVĚR.....	73
8	SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	74
9	SEZNAM LITERATURY	75
10	RESUMÉ.....	76
11	PŘÍLOHY	I

1 ÚVOD

Již od doby, kdy se výpočetní technika stala dostupnou širší veřejnosti, vznikaly snahy využít její potenciál i na poli vzdělávání. V posledních letech, ale především s nástupem změn ve vzdělávacím systému, je začlenění informačních a komunikačních technologií (ICT¹) nedílnou součástí rozvoje vzdělávacího procesu a používaných metod.

Pohledem do nedávné historie zjistíme, že dynamický vývoj, který nastal se změnou pojetí výuky, ovlivnil téměř všechny její oblasti. S jistotou můžeme predikovat, že míra, jakou se ICT podílí na procesu vzdělávání ve všech jeho stupních, bude postupně narůstat. Nároky kladené nejen na žáky a studenty, ale především na samotné pedagogy, tento podíl jenom umocňují. Jako každý jiný prostředek či nástroj, v rukou zkušeného uživatele se může stát velkým pomocníkem, ale jen za předpokladu, že uživatel zná pravidla a omezení, jakými tento nástroj disponuje. Zmíněná dynamika vývoje a implementace ICT do procesu vzdělávání přinesla mnoho psychologických, etických, filosofických, ale i fyzických aspektů. Informační technologie mají značné omezení v oblasti nonverbální komunikace, stále není vyřešeno mnoho etických dilemat spojených s globalizací a liberalizací internetu, není zcela prozkoumán vliv na rozvoj psychologie osobnosti. Bez povšimnutí nemohou zůstat somatické změny, které přináší zvýšené používání těchto moderních technologií (1).

Jedním ze způsobů, jak mohou být informační technologie uplatněny při výuce na jakémkoliv stupni vzdělávacího řetězce, je jejich využití v rámci tzv. vzdělávacích portálů². Tato práce se zaměřuje na takové portály, které jsou dostupné v rámci globální nebo lokální počítačové sítě (internet či intranet) a jsou určeny příslušným členům vzdělávacího procesu. Služby, které tyto portály poskytují, disponují různými technologiemi a bývají přizpůsobeny cílové skupině uživatelů.

Tato práce mapuje hlavní informační a komunikační portály českého školství, seznamuje s jejich hlavním zaměřením, možnostmi, analyzuje rozsah poskytovaných služeb a další vybrané parametry. Praktická část je zaměřena na průzkum využití těchto portálů samotnými studenty a pedagogy.

¹ ICT z anglického *Information and Communication Technologies*

² portálem je v rámci této DP myšlena aplikace, webová stránka nebo jiná služba internetového protokolu, umožňující vzdálený přístup a práci s informacemi v elektronické podobě

2 KRÁTKÝ POHLED DO NEDÁVNÉ HISTORIE

Ještě v roce 1955 vysvětloval *Stručný filosofický slovník* kybernetiku jako „buržoazní pavědu, která slouží k zotročení dělnické třídy pomocí strojů“ (2). Tento názor byl naštěstí nedlouho poté překonán a tehdejší ČSSR se dokonce stala výrobcem i několika typů osobních počítačů, které se záhy staly základním kamenem výuky a rozvoje tohoto mladého oboru na školách. Prvním počítačem, který byl určen především k výuce programování, byl od roku 1984 vyráběný osmibitový počítač *IQ-151* s procesorem Tesla MHB 8080 a 32 KB paměti RAM (výrobce počítače byl závod ZPA Nový Bor). Ve školních počítačových kroužcích byly oblíbené další osmibitové modely jako např. *PMD 85* nebo *Ondra*. Vrcholem éry československých osmibitových počítačů pro školy a veřejnost se stal nejspíše model *Didaktik*, vyráběný ve slovenské Skalici od roku 1987. *Didaktik Gama* měl možnost připojit i externí 3,5“ disketovou mechaniku a byl kompatibilní s počítačem *Sinclair, ZX Spectrum* (2).

První šestnáctibitové počítače pronikly do škol po r. 1989. Jednalo se o IBM PC kompatibilní stroje, ponejvíce montované tehdejším Jednotným zemědělským družstvem Slušovice.

Po roce 1990, kdy začalo (nejen díky předcházející revoluci a změně režimu) docházet k prvním větším změnám v pojetí a směru výuky, vznikl tlak a zvýšená potřeba výuky cizích jazyků. Této změny velice rychle využilo mnoho středních škol a vznikly první jazykové učebny vybavené na tehdejší dobu pokročilými osobními počítači *Apple Macintosh*. Svým jednoduchým ovládáním, bezproblémovým chodem, výbavou, ale především vynikajícím grafickým rozhraním a výuce přizpůsobeným programům, se tyto počítače staly velice oblíbenou pomůckou a na mnoho let předběhly dobu, kdy se do podobné úrovně dostaly počítače IBM kompatibilní.

Netrvalo dlouho a původní koncept výuky na jednotlivých počítačích byl doplněn o prvek síťové komunikace, kdy mezi sebou začaly komunikovat jednotlivé počítače, posléze uzavřené sítě a přístupy do autonomních BBS³ nakonec nahradilo připojení do celosvětové sítě internet (3).

³ **BBS** z anglického *Bulletin Board System* je systém elektronických nástěnek, které jsou rozděleny podle témat, do kterých mohou uživatelé přispívat.

Teprve v roce 2000 schválila vláda České republiky tzv. *Koncepci státní informační politiky ve vzdělávání* (SIPVZ). Jedná se o dlouhodobou vládní koncepci rozvoje ICT v resortu školství, která formuluje cíle v oblasti informační gramotnosti učitelů, studentů a dalších občanů veřejné a státní správy.

Jedním z prvních (ale zásadních kroků) byla realizace projektu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), nazvaného *Internet do škol* (Indoš). I přes velice kontroverzní pozadí financování samotného projektu bylo od roku 2002 realizováno připojení k internetu a vybaveno alespoň malým počtem počítačů několik tisíc škol, především však byly připojeny malé venkovské školy, které do té doby také nejvíce zaostávaly svým vybavením výpočetní technikou.

Díky zmíněné koncepci a zvolené politice nákupů, byla od samého počátku využívání drtivá většina škol vybavena osobními počítači IBM PC kompatibilními a osazená operačním systémem Microsoft Windows. Základní sadu výukových programů si školy většinou rozšiřovaly dle vlastních požadavků (4).

V rámci škol průběžně vznikaly počítačové učebny pro podporu výuky informačních technologií a nezdá se, že by byla velká část takto vzniklých učeben propojena v datovou síť s přístupem na centrální server, spravovaný určeným koordinátorem ICT. Mnoho učeben bylo specializováno na využití multimediálních technologií a byly též postupně vybavovány interaktivními tabulemi.

V říjnu 2008 přijala vláda České republiky dokument s názvem „*Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání v období 2009 – 2013*“. Jedná se o první dokument, deklarující skutečný zájem státu aktualizovat stav využívání technologií v resortu školství po 10 letech.

Z popsaného historického vývoje je zřetelný jasný posun od využití pouze informačních technologií směrem k využití komunikačních a multimediálních technologií, dovolujícím např. sdílet pracovní činnost pomocí počítačové sítě. Forma komunikace prostřednictvím elektronických zpráv (e-mail, chat), audio/video konference, víceuživatelská virtuální prostředí, se stává nosným pilířem činnosti a využití ICT na školách. Velké zastoupení má zejména při výuce přírodovědných předmětů, do jehož oblasti ICT přímo spadají (5). Hlavním spojovacím článkem bývají v mnoha případech

informační a komunikační portály, které popisuje následující část této práce. Okrajově se podobnou tematikou zabývala, a o jejich využití zmiňovala, tematická zpráva České školní inspekce „Úroveň ICT v základních školách v ČR, září 2009“⁴. Z průzkumu postojů pedagogů 463 základních škol z celé ČR mimo jiné vyplynulo, že jen zhruba polovina z pedagogů využívajících internet při výuce dokáže využít nabídky informačních školských portálů a jen necelá třetina hodnotí jejich obsah jako dostatečný.

Úkolem této práce je mj. vytvořit přehled současné nabídky informačních a vzdělávacích portálů, využitelných jak studenty, tak samotnými pedagogy. Vzhledem k neustálému vývoji a nevyhnutelným změnám, provázející každou oblast lidské činnosti, bude vytvořený přehled alespoň mementem stavu, který v období tvorby této práce panoval.

⁴ zdroj: <<http://www.csicr.cz/cz/85156-uroven-ict-v-zakladnich-skolach-v-cr>> [2010-12-26]

3 PŘEHLED INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ

Drtivou většinu dostupných portálů zaměřených na školskou problematiku lze označit minimálně za informační, což samo o sobě vychází z podstaty a způsobu elektronické prezentace pro veřejnost prostřednictvím webové služby. Některé z nich pouze zprostředkovávají informace vložené jejich správcem, jiné umožňují čtenářům a dalším uživatelům podílet se aktivně na obohacování jejich obsahu. Mnohé z portálů však rozšiřují svojí nabídku služeb o možnost aktivně je využít při samotné výuce a procesu vzdělávání, např. implementací rozhraní pro sdílení obsahu, vkládáním edukačních funkcí, možností přidávání komentářů, rad a připomínek. Některé portály aktivně napomáhají pedagogům i studentům při výuce rozličných předmětů a rozvíjejí využití ICT ve vzdělávání, např. pomocí implementace e-learningových kurzů, encyklopedií založených na platformě WIKI, prostě implementují pokročilé webové služby. Tyto služby se často souhrnně označují jako Web 2.0 (6).

Úkolem následující části práce je obecně seznámit s významnými portály zaměřenými na školskou problematiku. Uvedeny jsou dostupné informace o jejich hlavním zaměření a cílové skupině uživatelů, která je může nejvíce využít. Dále jsou uvedeny jejich elektronické adresy a některé zajímavosti prezentované převážně samotnými portály. Jednotlivé informační a vzdělávací portály nejsou záměrně vybrány podle žádných kritérií, hlavní snahou je pokud možno pokrýt celé spektrum nabídky. Představované portály jsou rozděleny do několika skupin, a to na **zřízené státem** (potažmo MŠMT či jinou státní institucí) na **komerční** (případně zřízené příspěvkovou organizací či občanským sdružením) a na ostatní (většinou **nezávislé, úzce oborově zaměřené**). Vymezenou skupinu také tvoří portály cílené na **integraci do mezinárodních struktur**, jejichž zřizovatel může patřit do některé z uvedených skupin. Zvláštní kategorií jsou vlastní **portály škol**, a ačkoliv jejich počet neustále narůstá, v rámci této práce budou představeny pouze obecně.

Analýza vybraného vzorku informačních a vzdělávacích portálů podle zvolených kritérií pak bude provedena v kapitole 4.

3.1 PORTÁLY STÁTNÍCH INSTITUCÍ NEBO PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

Tyto portály mají jeden společný jmenovatel, kterým je zajištěné financování, a s ním spojený rozsah poskytovaných služeb. Ve většině případů se jedná o portály prezentující činnost příslušné instituce. Na jejich činnosti se také většinou podílí celý kolektiv autorů. Výhodou státních portálů je také časová stálost a určitá garance kvality (neplatí ve všech případech), relevantnosti a aktuálnosti poskytovaných informací. Další společnou vlastností je jejich celostátní působnost, ačkoliv existují regionální výjimky, uvedené ve zvláštní kapitole.

Portálů, jejichž zřizovatelem je státní instituce, existuje přesto mnohem méně než těch spravovaných nevládními organizacemi nebo jednotlivci. V následujícím přehledu jsou uvedeny ty portály, které se svým obsahem nejvíce dotýkají školské problematiky.

3.1.1 VEŘEJNÝ PORTÁL MŠMT

Informační portál ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, je hlavní informační „branou“ resortu. Kromě všech stupňů školského a tělovýchovného systému je koncipován pro nejširší veřejnost a obrací se i směrem k médiím, partnerům z oblasti vědy a výzkumu, a v neposlední řadě je nositelem legislativních a metodických změn.

Role portálu je silně informační, pravidelně představuje nové doplňující vzdělávací obory pro vzdělávání, novinky z oblasti sportu, aktuální stav čerpání prostředků z operačních programů EU. Představuje také stanoviska ministra, konkrétní zaměstnance MŠMT a jejich odpovědi na aktuální otázky. Na portálu je publikován čtvrtletník *Otevřený zpravodaj MŠMT*, jehož cílem je informovat o dění v rámci jednotlivých skupin a odborů ministerstva. Důraz je kladen na otevřenost a přehlednost informací, které směřují ke školským a vzdělávacím zařízením.

Portál je také nositelem dokumentů vydaných ministerstvem, na jejichž vzniku se ministerstvo podílelo, nebo jiné dokumenty, které přímo souvisí s jeho činností. Jedná se především o zákony, nařízení vlády, vyhlášky, právní výklady, směrnice a věstníky MŠMT, příkazy ministra, rozvojové programy, pokusná ověřování, dotační programy, výroční zprávy a další dokumenty.

Portál MŠMT umožňuje zasílání registrovaným uživatelům nové články a vybraná témata prostřednictvím e-mailu.

3.1.2 PORTÁL ÚSTAVU PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ

Ústav pro informace ve vzdělávání (ÚIV) je příspěvkovou organizací, přímo řízenou MŠMT. Plní především funkce statistické a statisticko-evidenční, spravuje informační služby v oblasti školství a vzdělávání, zpracovává analýzy, šetření a prognózy stavu a rozvoje vzdělávacího systému a školské vzdělávací politiky. Mimo jiné spravuje Národní pedagogickou knihovnu Komenského, vydává odborné publikace v oblasti vzdělávání a školství, provádí výzkumnou a analytickou činnost. ÚIV zastupuje ČR v mezinárodních informačních systémech v oblasti vzdělávání.

Na portálu jsou dostupné databáze jako např. rejstřík škol a školských zařízení, rejstřík školských právnických osob, adresář škol a školských zařízení regionálního školství, seznam vysokých škol, seznam přímo řízených organizací MŠMT, databáze rekvalifikací a databáze akreditovaných programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), aktuální číselníky, a další.

Portál dále zveřejňuje výsledky národních i mezinárodních projektů, na kterých se ÚIV podílel. Z národních jsou to např. projekty „Vybíráme střední školu“, Kvalifikovanost, RELIK (reprodukce lidského kapitálu), Gender, „Rychlá šetření“, MIKR (monitoring implementace kurikulární reformy), „Výstupy VŠ“ nebo „Včasná péče“. Mezi zahraniční projekty patří např. EURYDICE (informační síť o vzdělávání v Evropě), PIRLS 2011 (mezinárodní výzkum čtenářské gramotnosti) nebo PISA (program pro mezinárodní hodnocení žáků).

3.1.3 PORTÁL O ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ EDU

Informační portál EDU je jeden z realizovaných projektů a výstupů *Koncepce státní informační politiky ve vzdělávání* (SIPVZ). Jeho provozovatelem je Ústav pro informace ve vzdělávání, příspěvková organizace MŠMT. Podle zdroje⁵, přesáhly náklady na jeho přípravu a provoz v letech 2003 až 2006, hodnotu 26 milionů korun. Vzniku tohoto portálu předcházela první celorepublikový dotazníkový průzkum svého druhu, jehož hlavním cílem bylo zjistit, jaká je u pedagogické veřejnosti poptávka po školském internetovém médiu. Tištěný dotazník vytvořený ÚIV vyplnilo a odeslalo několik stovek

⁵ zdroj: <<http://www.lupa.cz/clanky/kostlivec-internetu-do-skol-znovu-vypadl-ze-skrine>> [2010-12-26]

ředitelů a učitelů škol všech typů. Výsledky prokázaly, že naprostá většina z nich (89 procent učitelů a 90 procent ředitelů škol) by portál uvítala a využívala při své práci⁶.

Podle dokumentu *Strategické cíle a definice Školského vzdělávacího a informačního portálu EDU*, je portál vybudován jako otevřené neziskové internetové prostředí organizované MŠMT. Ministerstvo využívá portál EDU k podpoře rozvoje vzdělávací soustavy a celoživotního učení, k prezentaci a prosazování státní vzdělávací politiky, rozvíjení konceptu učící se společnosti. Portál slouží managementu ve vzdělávání, pedagogické i širší veřejnosti⁷.

3.1.4 PORTÁL VÝZKUMNÉHO ÚSTAVU PEDAGOGICKÉHO

Výzkumný ústav pedagogický v Praze (VÚP) je instituce, zabývající se koncepcí všeobecného vzdělávání a otázkami jeho dalšího rozvoje v etapě počátečního vzdělávání. VÚP připravuje vzdělávací dokumenty celostátní platnosti pro mateřské školy, základní školy, základní školy speciální, základní umělecké školy, gymnázia a jazykové školy. Školám poskytuje metodickou pomoc, konzultační a poradenský servis. VÚP se podílí na řešení úkolů obsažených v dlouhodobých záměrech vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy⁸.

Portál VÚP (<http://www.vuppraha.cz>) publikuje výsledky uvedených aktivit a odpovídá pomocí elektronického formuláře na otázky pro konzultační centrum VÚP, týkající se např. tvorby či výuky podle školního vzdělávacích programů (ŠVP). Zodpovězené otázky jsou na stránkách zobrazeny anonymně.

Velká pozornost portálu je zaměřena na produkci e-learningových kurzů, které probíhají prostřednictvím jednoho ze stěžejních projektů VÚP, metodického portálu RVP, jenž je popsán v následující kapitole.

3.1.5 METODICKÝ PORTÁL RVP

Metodický portál RVP (<http://www.rvp.cz>) vznikl jako produkt Výzkumného ústavu pedagogického v Praze, s cílem sloužit jako hlavní metodická podpora učitelů, a k podpoře zavedení rámcových vzdělávacích programů (RVP) ve školách. Jeho smyslem bylo vytvořit prostředí, ve kterém se budou moci pedagogičtí pracovníci navzájem

⁶ zdroj: <http://www.edu.cz/pls/portal/url/page/edu/ostatni_kategorie/o_projektu> [2010-12-26]

⁷ zdroj: <http://www.edu.cz/edu_portal/GetFile?id=1208> [2010-12-26]

⁸ zdroj: <<http://www.vuppraha.cz/home>> [2010-12-26]

inspirovat a informovat o svých zkušenostech. Portál je součástí projektu *Metodika II* a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR⁹.

Základními kameny portálu jsou pestrost, komplexnost, zaručenost služeb, kvalita obsahu a inovativnost. Ředitelům a učitelům školek, základních, speciálních a základních uměleckých škol, gymnázií, středních odborných škol a škol s právem státní jazykové zkoušky tak jsou prostřednictvím elektronického média nabídnuty zkušenosti konkrétních učitelů i škol. Jejich obsahem jsou nejčastěji informace o tom, jak vytvářet jednotlivé části ŠVP, jak inovovat vlastní výuku předmětů, jak si poradit s rozvojem a hodnocením klíčových kompetencí a řada dalších informací z oborových témat. Jedná se o podněty, které by měly přinášet inspiraci do výuky. Tato podpora je učitelům nabízena skrze jednotlivé nástroje – moduly (modul články, DUM, diskuze atp.), které lze nazvat úložišti – databázemi jednotlivých materiálů⁹.

Dalším cílem portálu, vedle shromažďování a budování jednotlivých modulů – úložišť, a také prezentace všech typů příspěvků teoretické i praktické povahy, bylo od počátku poskytnout učitelům fórum pro možnost konfrontovat své názory a zkušenosti s ostatními uživateli. Tímto fórem jsou jednak moduly jako je například modul *diskuze* nebo modul *blog*, jakož i možnosti jednotlivé materiály hodnotit a komentovat. Těm učitelům, kteří nemají přístup na internet, je zprostředkována část příspěvků portálu prostřednictvím tištěných sborníků⁹.

Důležitou součástí portálu RVP je souvislá informační a propagační kampaň. Cílovou skupinou, jak z hlediska uživatelů, tak i potenciálních autorů, jsou především praktikující ředitelé a učitelé škol⁹.

Portál umožňuje registraci uživatelů, kteří mohou dále využívat mnoha výhod a příležitostí. Registrovaný uživatel může např. vkládat nové články, odkazy a hesla ve vyhledávači, jenž je součástí portálu, publikovat příspěvky (příspěvatel může získat finanční odměnu za uveřejněné články), vytvářet kolekce svých nebo převzatých materiálů, přihlásit se do e-learningového kurzu, atd. Od 1. 12. 2010 se staly součástí metodického portálu RVP webové stránky *Učitelský spomocník*, které byly určeny budoucím i stávajícím učitelům.

⁹ zdroj: <<http://rvp.cz/informace/o-portalu>> [2010-12-26]

Mezi hlavní spolupracující organizace patří pilotní školy ŠVP, ostatní organizace přímo řízené MŠMT, nestátní neziskové organizace a poskytovatelé vzdělávacích služeb.

3.1.6 PORTÁL INSTITUTU PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ ČR

Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), je přímo řízená příspěvková organizace MŠMT, která na základě svého statutu zajišťuje vzdělávací, expertní, koordinační, metodickou, projektovou, výzkumnou a poradenskou činnost pro systém pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství v resortu školství s celorepublikovou působností.

Portál institutu je dostupný na adrese <http://www.ippp.cz>. Soustřeďují a zpracovávají se na něm informace o službách pedagogicko-psychologického, speciálně pedagogického, výchovného a kariérového poradenství ve školství. Portál rovněž zveřejňuje analýzy a průzkumy související s poskytováním poradenských služeb a s pedagogicko-psychologickými aspekty vzdělávání. Dále zprostředkovává aktivity dalšího vzdělávání odborných pracovníků poskytujících služby poradenství ve školství a zabezpečuje přenos odborných informací z oblasti poradenství ve školství. V neposlední řadě zveřejňuje metodické publikace a informační materiály z oblasti poradenství ve školství. Portál je čistě informační s možností stažení formulářů přihlášek na publikované akce.

V souvislosti s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství ČR stojí za zmínku stránky projektu *Rozvoj školních poradenských pracovišť* (<http://www.rspp.cz>), v rámci něhož působí na více jak 140 školách školní psychologové a školní speciální pedagogové, kteří spolu s výchovnými poradci a konzultačními týmy pedagogů tvoří školní poradenská pracoviště (ŠPP). Zmíněné stránky prezentují projekt, jenž má mimo jiné za cíl přiblížení poradenských služeb žákům, rodičům a učitelům škol a v rámci něhož byla zřízena i poradenská telefonní linka pro pedagogy.

3.1.7 PORTÁL NÁRODNÍHO INSTITUTU PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV), vznikl na počátku roku 2004 spojením čtrnácti krajských pedagogických center. Instituce zpočátku působila pod názvem *Pedagogické centrum Praha*. Později bylo rozhodnuto o jejím přejmenování, pod novým

názvem funguje od 1. dubna 2005. NIDV je příspěvkovou organizací MŠMT. Svá pracoviště má ve všech krajských městech ČR. Přípravuje a nabízí přednášky, kurzy a semináře pro další vzdělávání učitelů. Portál institutu je dostupný na adrese <http://www.nidv.cz>.

Institut má celostátní působnost a širokou lektorskou základnu. Věnuje se především těm tématům ve vzdělávání učitelů, která je třeba řešit pružně a v celostátním měřítku. Priority institutu tvoří vzdělávání týkající se kurikulární reformy, vzdělávání školského managementu nebo vzdělávání v jazycích, jehož potřeba souvisí se zvyšujícími se nároky na jazykovou vybavenost učitelů. Kompletní nabídka v současnosti nabízených akcí je na portálu přístupná v záložce *Programová nabídka*, kde lze vyplnit on-line přihlášku na vybraný kurz.

Vzdělávací programy realizované NIDV využívají mj. finančních zdrojů MŠMT (tzv. rozvojové programy) a finance z Evropského sociálního fondu (ESF). Toto vzdělávání je většinou bezplatné, nebo si účastníci hradí pouze základní poplatky. NIDV usiluje o co nejširší využití těchto způsobů financování a tedy o co nejmenší zatížení rozpočtů jednotlivých škol.

Institut se kromě praktické přípravy a realizace vzdělávacích programů zaměřuje také na analýzu potřeb v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a na vlastní tvorbu koncepce v této oblasti.

Na portálu jsou prezentovány především projekty realizované za pomoci ESF, jako je např.:

- Cesta ke kvalitě (Autoevaluace) – podpora autoevaluačních procesů na školách a provázání autoevaluace ve spolupráci se školami a zřizovateli.
- Personální řízení – podpora rozvoje a zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti personálního řízení.
- Brána jazyků otevřená – podpora zlepšení úrovně znalosti cizích jazyků pracovníků školství, a to především učitelů cizích jazyků bez odpovídající odborné kvalifikace.

3.1.8 PORTÁL NÁRODNÍHO INSTITUTU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Národní institut dětí a mládeže (NIDM) je odborným zařízením MŠMT, jehož účelem je státní podpora a ochrana mládeže. Zaměřuje se na problematiku zájmového vzdělávání a činnost školských zařízení v této oblasti, zajišťuje metodickou a organizační podporu práce s dětmi a mládeží, a další vzdělávání pedagogických pracovníků. NIDM nabízí své služby především pracovníkům středisek volného času, školním klubům a družinám, nestátním neziskovým organizacím, krajským úřadům MŠMT a zahraničním partnerům. Kromě toho organizuje celou řadu soutěží pro žáky ZŠ a studenty SŠ, např. oborové olympiády (chemickou, jazykové, dějepisnou apod.). Pod NIDM spadá i *Národní informační centrum pro mládež* (NICM) a *Česká národní agentura Mládež*, která je v ČR pověřena implementací evropského vzdělávacího programu *Mládež v akci*.

Řada vzdělávacích akcí má prostřednictvím portálu NIDM e-learningovou podporu pro distanční vzdělávání. Pro tuto podporu je využit edukační systém *Moodle* (viz kapitola 3.5.1). Ten obsahuje i vzdělávací modul zájmového a neformálního vzdělávání, který nabízí e-learningové kurzy, jenž jsou určeny jednak pro on-line vzdělávání a jednak pro kombinované studium z různých oblastí zájmového a neformálního vzdělávání. Do každého uvedeného kurzu je třeba se přihlásit prostřednictvím nabídky vzdělávacích akcí ve vzdělávacím modulu. Systém obsahuje kalendář, který upozorňuje na blížící se zahájení studia nového kurzu.

Mezi další projekty NIDM prezentované a přístupné na portálu patří *iKatalogy*. Jedná se o informační systém mládeže, která se chce (dle tvůrců tohoto systému) bavit, studovat, cestovat, prostě žít on-line. Systém *iKatalogy* jim poskytuje základní databázi akcí, zajímavostí, organizací, úřadů a novinek z jednotlivých krajů celé ČR. Systém obsahuje interaktivní mapu, na níž jsou zobrazeny odkazy na jednotlivé akce, které po klepnutí myší poskytnou podrobnější informace.

Přidružený portál informačního centra pro mládež, patřící pod NIDM, taktéž nabízí elektronický katalog školení a kurzů pro pracovníky s mládeží, táborové vedoucí a pedagogy. Tento katalog je přístupný na adrese <http://kurzy.icm.cz> a má název *iKurzy*. Nabízí možnost zadání vlastního kurzu, který je určen pro pracovníky s mládeží.

V neposlední řadě je NIDM národním partnerem portálu *Eurodesk*, který je evropskou informační sítí, jenž působí ve 30 evropských zemích. Umožňuje mladým lidem a pracovníkům s mládeží snadný a rychlý přístup k informacím, zajišťuje jejich studium, práci, cestování a ubytování v partnerských zemích.

3.1.9 PORTÁL NÁRODNÍHO ÚSTAVU ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Národní ústav odborného vzdělávání (NÚOV), přispívá k rozvoji odborného školství v ČR. Je organizací přímo řízenou MŠMT a společně s ním zpracovává koncepcce pro další rozvoj odborného vzdělávání. NÚOV je otevřeným zdrojem informací o všech oborech vzdělání, středních i vyšších odborných školách, i o jejich absolventech.

Zmíněné informace ústav zpřístupňuje v tištěné formě i na internetu prostřednictvím svého portálu <http://www.nuov.cz>. Informace jsou určeny širokému spektru zájemců z řad veřejnosti, orgánům veřejné správy, zaměstnavatelům a dalším organizacím. NÚOV je také poradcem žáků a rodičů při výběru školy a oboru, a pomáhá učitelům, kteří žákům radí ve školách. K nejvýznamnějším cílům NÚOV patří také podpora celoživotního vzdělávání. NÚOV také připravuje a prezentuje analýzy, které se zabývají skladbou a úrovní odborných škol a úspěšností jejich absolventů na trhu práce či v dalším studiu. Zjišťuje také, jaké změny v odborném vzdělávání jsou potřebné vzhledem k rychlému vývoji ve společnosti, ekonomice i technologii a tyto změny pomáhá zavádět do praxe. Ve spolupráci se školami i zaměstnavateli je spolugarantem vzniku nových vzdělávacích programů, které přispívají k modernizaci odborného školství. Ústav se podílí na celé řadě projektů, na něž přispívá Evropská unie a díky nimž mohou rychleji probíhat potřebné změny v učebních i maturitních oborech, ale také v celoživotním vzdělávání. Je partnerem zahraničních institucí zabývajících se odborným vzděláváním, a to jak na úrovni bilaterální spolupráce, tak nadnárodní (zejména organizace CEDEFOP, ETF, OECD).

Na portálu ústavu jsou dostupné informace o výše uvedených aktivitách, nechybí zde ani kalendář připravovaných akcí, pozvánky na plánované semináře a konference. V elektronické podobě lze na portálu nalézt periodika *Odborné vzdělávání* a *Odborné vzdělávání v zahraničí*.

Za zmínku prezentovaných aktivit ústavu stojí projekt TTnet ČR, jenž je součástí evropské sítě TTnet (Training of Trainers Network). TTnet ČR je koordinován NÚOV a jeho

vznik byl odborně a finančně podpořen Evropským střediskem pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop). TTnet ČR je partnerskou sítí vzdělavatelů učitelů odborných předmětů, praxe a výcviku, vzdělavatelů instruktorů v podnicích a vzdělavatelů lektorů dalšího odborného a profesního vzdělávání. Posláním TTnetu ČR je podpora (a rozvoj) profesionality těch vzdělavatelů, kteří připravují učitele odborných předmětů, praxe a výcviku, instruktory a lektory pro pedagogickou práci¹⁰.

V této souvislosti je na portálu NÚOV spuštěn pilotní projekt *Databáze didaktik*, která je určena učitelům, lektorům, trenérům a dalším pedagogickým pracovníkům. V databázi se nachází informace o didaktických, metodických a pedagogických materiálech, využitelných v odborném a profesním vzdělávání. Databáze přináší informace o materiálech, které se věnují otázce jak vyučovat a jak zařídit, aby učení bylo co nejefektivnější. Sekundárně a ve velmi omezené míře se záznamy databáze týkají materiálů, které řeší otázku co vyučovat, tj. učivo samotné. V databázi jsou uloženy zejména informace o učebnicích didaktik z období od 60. let do současnosti, které vyšly v českém a slovenském jazyce¹¹.

3.1.10 PORTÁL ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Česká školní inspekce (ČŠI) vykonávání veřejnoprávní kontroly v předškolních a školských zařízeních, ve střediscích a pracovištích praktického vyučování. Pro informování veřejnosti, zveřejňování inspekčních a tematických zpráv a dalších informací o své činnosti, byl zřízen portál inspekce na adrese <http://www.csicr.cz>. Portál umožňuje vyhledávat ve zveřejněných zprávách, bohužel není dostupná funkce pro on-line zadávání dotazů nebo připomínek, ty je nutné zasílat přímo na adresu ČŠI, anebo digitálně podepsané prostřednictvím datové schránky (pro školy). Celkově je portál přehledně a jednoduše členěn.

3.1.11 INFORMAČNÍ PORTÁL ŠKOLA21

Informační portál Škola21 (<http://www.skola21.cz>), nabízí prostor všem osobám, které prosazují vize a cíle z dokumentu *Škola pro 21. století*. Jedná se o akční plán pro realizaci „*Koncepce rozvoje informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání pro období 2009 – 2013*“ (usnesení vlády č. 1276/2008). Tento plán vypracoval expertní tým

¹⁰ zdroj: <<http://www.nuov.cz/ttnet/partnerstvi-ttnet-cr>> [2010-12-26]

¹¹ zdroj: <<http://www.nuov.cz/ttnet/podrobne-informace-o-databazi-didaktik-ttnetu-cr>> [2010-12-26]

MŠMT pro oblast ICT pod vedením Milana Hausnera. Mezi mnoha členy jeho týmu patří např. Ing. Bořivoj Brdička, Ph.D. z Univerzity Karlovy, Praha. Autoři si prostřednictvím informační portálu kladou za cíl¹²:

- Do vzdělávání pedagogických pracovníků promítnout současný vývoj s cílem ovlivnit metody implementace technologií ve výuce.
- Sladit využití vzdělávacích technologií s probíhající reformou (implementace do ŠVP) i s ověřováním výukových výsledků žáků (státní maturita).
- Podpořit maximální vliv pedagogů na obsah aktivit realizovaných žáky prostřednictvím vlastních technických prostředků ve školním i mimoškolním prostředí.
- Zabývat se kompetencemi potřebnými pro život ve 21. století, s důrazem na klíčové priority (matematická schopnost a základní schopnosti v oblasti vědy a technologií).
- Věnovat zvýšenou pozornost etice využití technických prostředků s cílem minimalizovat jejich zneužívání a posílit internetovou bezpečnost.
- Zajistit realizaci státní informační politiky ve vzdělávání, vytvořit srovnatelné podmínky, aby nedocházelo sociálním dopadům způsobených rozvíráním se digitální propasti.

Profil *Škola21* je taktéž začleněn jako jeden z modulů metodického portálu RVP, aby jako „nástroj změny“ a pomocí autoevaluace, pomohl začlenit ICT do života školy.

3.1.12 INFORMAČNÍ PORTÁL INFOMAT

Infomat je projektem Národního kontaktního centra *Ženy a věda*, Sociologického ústavu Akademie věd České republiky (AVČR). Tento ryze informační portál je určen především studujícím vysokých škol a začínajícím vědcům a vědkyním. V sekci *mobilita* najdou návštěvníci studijní a stipendijní příležitosti v zahraničí. V sekci *studovna* jsou dostupné informace o iniciativě zaměřené na otevřený přístup k vědeckým zdrojům a relevantní databáze. Sekce *věda a výzkum* informuje o grantových příležitostech pro začínající vědce a vědkyně, mezinárodních sítích začínajících vědců a vědkyň, soutěžích a konferencích. Sekce *věda ve společnosti* se věnuje vztahu vědy a společnosti a sekce *gender* je zaměřená na toto téma v souvislosti s vědou. Portál je přístupný na adrese <http://infomat.nkc.cz>.

¹² koncepční dokument *Akční plán Školy21*, zdroj: <<http://www.skola21.cz>> [2010-12-26]

3.1.13 PORTÁL CERMAT

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání je příspěvkovou organizací řízenou MŠMT. Navazuje na činnost Centra pro reformu maturitní zkoušky (CERMAT), později Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (CZVV), které bylo jako divize Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV) v roce 1999 pověřeno MŠMT přípravou reformované maturitní zkoušky.

Společnost se prostřednictvím portálu CERMAT zaměřuje na plnění úkolů souvisejících s evaluací v následujících oblastech:

- Maturitní zkouška (zajišťuje společnou část maturitní zkoušky).
- Úroveň všeobecného vzdělání (realizace a hodnocení zkoušek dle zadání ministerstva).
- Výzkum a vývoj v oblasti prostředků, nástrojů a metod hodnocení výsledků vzdělávání.
- Hodnocení výsledků ve vzdělávání v ČR a vytváření podmínek pro jejich uznání v EU.
- Spoluúčast na zpracování koncepce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Publikační, osvětová a propagační činnost.

Portál <http://www.ceremat.cz> zveřejňuje periodické i neperiodické publikace, odborné a metodické materiály se zaměřením na oblast hodnocení výsledků vzdělávání, dále provádí osvětovou a propagační činnost vůči pedagogické i širší veřejnosti v oblasti hodnocení výsledků vzdělávání. CERMAT také umožňuje prostřednictvím svého portálu vstup do informačního systému CERTIS a spravuje taktéž portál *Nová maturita* (<http://www.novamaturita.cz>).

3.1.14 PORTÁL PRO INFORMAČNÍ GRAMOTNOST INFOGRAM

Portál pro informační gramotnost Infogram (<http://www.infogram.cz>), vznikl za podpory MŠMT. Je výsledkem centralizovaného rozvojového projektu Informační vzdělávání bez bariér – webový portál pro rozvoj informační gramotnosti a podporu celoživotního vzdělávání. Na jeho vzniku se podílely tři vysoké školy: Česká zemědělská univerzita v Praze (jako koordinující škola), České vysoké učení technické v Praze (ČVUT) a Západočeská univerzita v Plzni (ZČU).

Hlavním cílem projektu bylo vytvořit on-line nástroje, sloužící jako podpora rozvoje informačního vzdělávání na českých vysokých školách. Projekt reaguje na potřeby těch, kteří se informačním vzděláváním zabývají, tj. knihovníků a pedagogů, ale i studentů, kteří z různých důvodů nemohou navštěvovat běžnou výuku nebo mají ztížený přístup do knihoven a dalších informačních institucí (handicapovaní studenti, studenti distančního typu studia atp.).

Portál v sekci "Pro studenty" obsahuje výukové materiály a prezentace, které by studentům měly pomoci orientovat se lépe v prostředí odborných informací. Materiály jsou tříděny tematicky a v rámci jednotlivých témat pak dle typu materiálu (návody a příklady, cvičení a testy).

Sekce "Pro vyučující" je určena pro všechny, kteří se zabývají problematikou informačního vzdělávání z pohledu pedagoga – tj. pro učitele i pro knihovníky. Sekce obsahuje kromě výukových materiálů i informace týkající se didaktiky a metodiky výuky i různé koncepční dokumenty související s tématem.

V zajímavé sekci "Plagiátorství" jsou dostupné podrobné informace o tomto fenoménu – téma je zde detailně zpracováno.

3.1.15 PORTÁL ŠKOLA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ

Portál příspěvkové organizace Škola podporující zdraví (ŠPZ), je jedním z mála státních mimoresortních portálů, které nefinancuje MŠMT. Je řízen Státním zdravotním ústavem, který je garantem programu ŠPZ a zároveň odborným centrem zabezpečujícím konzultační a metodickou činnost pro potřeby škol. Vyvíjí vzdělávací aktivity v zájmu rozvoje škol, zajišťuje kontakt a spolupráci s evropskou sítí škol podporujících zdraví, kontakty a spolupráci se strategickými partnery v resortu školství, zdravotnictví i různými organizacemi a nadacemi, podílejícími se na podpoře zdraví.

Cílem programu ŠPZ, prezentovaného na portálu <http://www.program-spz.cz>, je rozvíjet životní kompetence každého žáka tak, aby úcta ke zdraví a schopnost chovat se odpovědně ke zdraví svému i druhých, patřily mezi jeho celoživotní priority. Klíčové životní kompetence jsou formulovány na úroveň dospělého člověka. U dětí a dospívajících v edukačním prostředí slouží vytýčená podoba kompetence k tomu, aby pedagogové mohli určit a naplánovat směr dlouhodobého výchovně-preventivního procesu již od jeho

počátku. To zároveň vyžaduje, aby klíčové kompetence podrobně specifikovali pro jednotlivé stupně osobnostního vývoje žáka a našli pro ně odpovídající vzdělávací obsahy a vyučovací styly¹³.

Samotný portál obsahuje důležité informace o uvedené problematice, odkazy na materiály určené k podpoře zdraví ve škole, prezentace řešených projektů. Nechybí ani formulář pro rychlé vznesení dotazu na dané téma.

3.1.16 INFORMAČNÍ SYSTÉM ISA

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce ISA, nabízí pomoc při hledání vzdělávací a kariérové cesty. Na portálu <http://www.infoabsolvent.cz> je přístupná nejen nabídka škol a oborů vzdělávání, ale i profesionálně zpracované analýzy o potřebách trhu práce a ukázky reálných pracovních prostředí, které mohou volbu studia usnadnit. Radu zde najdou i ti, kteří mají vážné studijní problémy, nebo jim dokonce hrozí odchod ze školy. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem (ESF) a státním rozpočtem ČR, pod názvem „*Rozvoj a zdokonalení integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému v oblasti vzdělávání a volby povolání*“.

3.1.17 REGIONÁLNÍ STÁTNÍ INFORMAČNÍ PORTÁLY

Kromě portálů státních vzdělávacích organizací s celostátní působností existuje několik regionálních, které jsou většinou zřizovány krajskými úřady, nebo se jedná o příspěvkové organizace. Většina těchto portálů poskytuje informace se zaměřením na danou oblast (většinou kraj), ale jejich využitelnost je samozřejmě mnohem větší. V následujícím přehledu jsou uvedené příklady některých informačních a vzdělávacích portálů s regionální působností.

Krajské zařízení pro DVPP a informační centrum (KVIC)

Adresa portálu: <http://www.kvic.cz>. Působnost: Moravskoslezský kraj. Hlavní cíl: Zabezpečování odborných služeb školám, předškolním zařízením a školským výchovným zařízením. Portál poskytuje: Informace (např. nabídky kurzů, e-bulletin), e-learning (prostřednictvím prostředí Moodle), diskusní fórum, vkládání článků, aj.

¹³ zdroj: <<http://www.program-spz.cz/na-co-se-nas-casto-ptate>> [2010-12-26]

Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro DVPP Zlín

Adresa portálu: <http://www.ppporzl.cz>. Působnost: Zlínský kraj. Hlavní cíl: Poskytovat poradenství a preventivní služby dětem a žákům ve školách, v předškolních a školských zařízeních, dále zajišťovat další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení a zprostředkovávat informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání a výchově. Portál poskytuje: Informace pro jednotlivé pracoviště kraje, přihlášky na semináře, seznamy akreditovaných programů, metodické materiály, další dokumenty a literaturu.

Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje

Adresa portálu: <http://www.zkola.cz>. Působnost: Zlínský kraj. Hlavní cíl: Poskytnout pedagogům, studentům i jejich rodičům informace o aktivitách souvisejících se vzděláváním, dostupných v jejich kraji. Portál poskytuje: Přehled a prezentaci činnosti organizací pro vzdělávání a výchovu ve Zlínském kraji, nabídku dalšího vzdělávání pro veřejnost, tematicky zaměřené články, kalendář akcí., aj.

Středisko služeb školám a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Brno

Adresa portálu: <http://www.sssbrno.cz>. Působnost: Jihomoravský kraj. Hlavní cíl: Další vzdělávání pedagogických pracovníků. Portál poskytuje: Vzdělávací programy a akce pro pedagogické pracovníky a zaměstnance škol a školských zařízení, poradenské a konzultační služby, metodickou podporu.

Informační a vzdělávací portál Jihomoravského kraje

Adresa portálu: <http://www.jmskoly.cz>. Působnost: Jihomoravský kraj. Hlavní cíl: Poskytnout pedagogům, studentům i jejich rodičům informace o aktivitách souvisejících se vzděláváním, dostupných v jejich kraji. Portál poskytuje: Přehled a prezentaci činnosti organizací pro vzdělávání a výchovu v Jihomoravském kraji, nabídku dalšího vzdělávání pro veřejnost, tematicky zaměřené články, kalendář akcí., aj.

Školské portály Olomouckého kraje

Adresa portálu: <http://www.olportal.cz>. Působnost: Neomezená. Hlavní cíl: Sdružuje vzdělávací portály regionální působnosti. Portál poskytuje: Odkazy na vzdělávací a výukové programy, krajská informační centra.

Školský informační portál Královéhradeckého kraje

Adresa portálu: <http://www.sipkhhk.cz>. Působnost: Královéhradecký kraj. Hlavní cíl: Soustředit všechny dostupné informace o vzdělávací soustavě Královéhradeckého kraje na jedno místo. Portál poskytuje: Informace o základních a středních školách v kraji, seznam vyučovaných oborů, data, analýzy a statistiky týkající se vzdělávání, aj.

Projekt Volba povolání

Adresa portálu: <http://www.projektpv.cz>. Působnost: Královéhradecký kraj. Hlavní cíl: Posílení zájmu a motivace žáků a studentů o technicky orientované obory, zvýšení uplatnitelnosti absolventů škol v Královéhradeckém kraji na trhu práce. Portál poskytuje: Zajištění exkurzí pro žáky a studenty, služby profesního poradce, provádění konzultací a přednášek, možnost stažení tiskopisů a přihlášek.

Školství hl. města Prahy

Adresa portálu: <http://skoly.praha-mesto.cz>. Působnost: Hl. město Praha. Hlavní cíl: Informace o činnosti radnice v oblasti školství, mládeže a tělovýchovy a volného času dětí a mládeže. Portál poskytuje: Informace pro veřejnost, přehled školských zařízení na území hl. města, pozvánky na akce, řešené granty a projekty.

Školský portál Kraje Vysočina

Adresa portálu: <http://www.kr-vysocina.cz/skolsky-portal.asp>. Působnost: Kraj Vysočina. Hlavní cíl: Soustředit všechny dostupné tematické informace na jedno místo. Portál poskytuje: Tematické přehledy škol a školských zařízení, nabídky akcí, konkurzů, dotací a grantů pro školství, školský rejstřík a jiné údaje. Portál je součástí webových stránek krajského úřadu.

Školský portál Karlovarského kraje

V současné době je v realizaci a zpracováván v rámci operačního programu *Vzdělávání pro konkurenceschopnost*. Po dokončení bude obsahovat e-learningové kurzy jazykového vzdělávání, v rámci projektu bude rovněž vytvořena komunikační platforma pro výměnu názorů a zkušeností mezi školami a dalšími institucemi i koncovými uživateli. Portál má být zároveň propojen s evropským portálem *European Schoolnet*.

3.2 PORTÁLY ZAMĚŘENÉ NA INTEGRACI DO MEZINÁRODNÍCH STRUKTUR

Představené portály mají společný cíl, a to snahu o mezinárodní přesah svých hlavních aktivit, integraci do mezinárodních struktur a usnadnění této integrace zájemcům o vzdělávání. Ne všechny portály jsou zřízené státem nebo státní institucí, v mnoha případech patří mezi jejich zřizovatele nezávislé nebo nadnárodní instituce. Nabídka portálů podobné tematiky je mnohem pestřejší než je zde uvedeno, představeny jsou ty, které mají široké spektrum uživatelů a především vysoký potenciál využití.

3.2.1 PORTÁL NÁRODNÍHO CENTRA EUROPASS

Europass je první evropský soubor dokladů o vzdělání držitele, jeho kompetencích, pracovních zkušenostech a jeho vzdělávací cestě. Usnadňuje komunikaci mezi zaměstnavateli a uchazeči o práci, studenty a vzdělávacími institucemi v celé Evropské unii a zlepšuje transparentnost kvalifikací a mobilitu studentů i pracovníků na evropském pracovním a vzdělávacím trhu.

Národní centrum Europass Česká republika je součástí evropské sítě národních center Europassu, koordinované Evropskou komisí a střediskem *Cedefop*. Národní centrum Europass koordinuje a zajišťuje veškeré činnosti související s Europassem, poskytuje poradenství a konzultace českým i zahraničním zájemcům a podílí se na evropské informační síti národních center¹⁴.

Na portálu Europass jsou zveřejněny potřebné informace jak pro studenty a pracující, tak pro jejich potenciální zaměstnavatele. Pro vzdělávací instituce jsou zveřejněny informace jak prezentovat vzdělávací příležitosti a jakým způsobem svoje aktivity začlenit do systémů vzdělávání a odborného výcviku, programů výměn a mobilit, apod.

V sekci *publikace* jsou k dispozici mnohé materiály týkající se dané problematiky, nejdůležitější funkcí je však možnost vyplnit a zaslat pomocí elektronického formuláře podklady pro získání europassu (skládá se ze životopisu, jazykového pasu, případně je europass doplněn o záznamy ze stáží – tzv. mobilita, dodatku k osvědčení nebo dodatku k diplomu u vysokoškolsky vzdělaných zájemců).

¹⁴ zdroj: <<http://www.nuov.cz/narodni-centrum-europass>> [2010-12-26]

3.2.2 PORTÁL DŮM ZAHRANIČNÍCH SLUŽEB

Dům zahraničních služeb (DZS) je příspěvková organizace zřízená MŠMT, plnící úkoly při zajišťování školských, vzdělávacích a dalších styků se zahraničím podle pokynů ministerstva. Mezi jeho programy patří např. Akademická informační agentura (AIA), která se zabývá nabídkami stipendijních pobytů v zahraničí na základě mezinárodních smluv a informováním veřejnosti o různých možnostech zahraničního studia. DZS dále spolupracuje na programu CEEPUS, jenž je středoevropským výměnným univerzitním programem zaměřeným na regionální spolupráci v rámci sítí univerzit.

Jednou z klíčových aktivit je však zastupování České republiky v projektech a pracovních skupinách EUN (European Schoolnet), jejímž je ČR již několik let členem. Evropská ministerstva školství podporují inovativní využití technologií, virtuální spolupráci škol a sdílení digitálních učebních materiálů a výukových metod. Žáci si formou projektů, soutěží a kampaní, zlepšují své počítačové dovednosti a setkávají se navzájem v evropské virtuální škole.

Informační portál DZS (<http://www.dzs.cz>) podrobně představuje programy na kterých se podílí a odkazuje na elektronické dokumenty příslušných projektů. Na jeho stránkách je ke stažení elektronický časopis *Krajiny češtiny*, který vychází v rámci programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí. Časopis slouží jako komunikační platforma především ke sdílení informací, metod a přístupů k výuce napříč spektrem učitelů u krajanských komunit a lektorů českého jazyka a literatury na zahraničních vzdělávacích institucích.

3.2.3 PORTÁL NÁRODNÍ AGENTURY PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP), jako součást příspěvkové organizace Domu zahraničních služeb, koordinuje vzdělávací programy mezinárodní spolupráce. NAEP vznikla díky nové generaci programu celoživotního učení pro roky 2007 až 2013, kam se transformovaly aktivity Národních agentur *Socrates* a *Leonardo da Vinci*. Národní agentura pro evropské vzdělávací programy je zodpovědná za realizaci Programu celoživotního učení v ČR a dalších vzdělávacích programů, plní funkci prostředníka pro poskytování finančních prostředků EU ve svěřených oblastech.

Cílem NAEP je vytvářet informační systém o vzdělávacích programech EU, a o jiných mezinárodních aktivitách, poskytuje informační a konzultační služby týkající se svěřených programů, organizuje národní a mezinárodní semináře a konference, propaguje české školství v zahraničí a vydává informační materiály.

Na portálu NAEP (<http://www.naep.cz>) se nachází pozvánky na konané semináře, jejich termíny jsou připomínány pomocí elektronického kalendáře. Na semináře se lze prostřednictvím portálu přihlásit. Portál disponuje bohatou databází dokumentů a formulářů vztahující se k dané problematice, pro jejich výběr lze využít funkci filtrování podle zadaných kritérií.

Na portálu nechybí ani podrobné představení podporovaných projektů, jakými jsou např. *Erasmus Mundus* (program EU, který podporuje spolupráci a mobilitu v oblasti vysokoškolského vzdělávání) nebo *Tempus* (program EU, který podporuje modernizaci vysokého školství v partnerských zemích).

3.2.4 PORTÁL AKADEMICKÉ INFORMAČNÍ AGENTURY

Akademická informační agentura (AIA) je součástí Domu zahraničních služeb. Prostřednictvím portálu <http://www.zahranici-stipendium.cz> rozšiřuje informace o možnostech vzdělávání českých občanů (zejména vysokoškolských studentů, postgraduátů a pedagogů) v zahraničí. AIA vydává jednou ročně (vždy před začátkem akademického roku) *Bulletin AIA*, ve kterém je přehledně zpracována kompletní nabídka stipendijních pobytů v zahraničí na základě mezinárodních smluv pro následující akademický rok. Bulletin AIA je zasílán na zahraniční oddělení rektorátů a děkanátů všech veřejných vysokých škol a univerzit v České republice.

Agentura dále zajišťuje realizaci výběrových řízení na stipendijní pobyty v zahraničí na základě mezinárodních smluv. V průběhu akademického roku vykonává administrativní činnost související s výběrem kandidátů na vybrané stipendijní pobyty. Ke konkrétním nabídkám stipendií poskytují pracovníci AIA poradenský servis.

Prostřednictvím svého portálu agentura průběžně zveřejňuje nabídky jiných stipendií nabízených mimo rámec mezivládních dohod a další nabídky ke studiu v zahraničí. Také se podílí na zajišťování pedagogických a hospitačních stáží pro učitele základních a středních škol (převážně do německy mluvících zemí a do Francie). Dále

zaštiťuje činnost národního koordinátora programu PESTALOZZI Rady Evropy pro další vzdělávání učitelů a pedagogických pracovníků. V neposlední řadě zprostředkovává pro základní a střední školy kontakty na lektory anglického jazyka z řad rodilých mluvčích.

Na portálu je dostupný elektronický formulář žádosti o přiznání zahraničního stipendia a databáze dostupných zemí, pro které jsou stipendia nabízena. Nechybí zde ani pozvánky na pořádané veletrhy, workshopy, konference, soutěže a výstavy.

3.2.5 PORTÁL ETWINNING

Portál eTwinning je zaměřen na podporu spolupráce žáků i učitelů mateřských, základních a středních škol v rámci Evropské unie (do projektu je zapojena většina členských států EU). Samotný eTwinning lze charakterizovat jako projekt, ve kterém dvě a více škol z různých zemí realizují vzdělávací aktivitu na dálku, prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.

Spolupráce může probíhat na několika úrovních, např. mezi učiteli, skupinami učitelů, knihovníky, řediteli, žáky či celými třídami, a to jako součást jakéhokoli vyučovacího předmětu na vybrané téma.

Portál doporučuje připravit aktivity slučitelné s národním vzdělávacím programem v zemích partnerských škol (v ČR s příslušným ŠVP), při projektu pak lze využít jak informační a komunikační technologie, tak tvořivé aktivity v rámci výuky mimo počítače (např. metody projektového vyučování).

Na portálu eTwinning jsou v sekci *Nápady a příklady spolupráce* modelové projekty, témata a scénáře či příklady společných aktivit.

Aby bylo možné prostředí portálu využívat, je nejprve nutná registrace na adrese evropského portálu <http://www.etwinning.net>. Návodů na práci s pracovní plochou systému jsou ke stažení na českém portálu <http://www.etwinning.cz> a samotná práce s prostředím programu nevyžaduje nadstandardní znalosti ICT problematiky.

Portál pravidelně pořádá metodické semináře, na které se lze přihlásit pomocí elektronického formuláře. Taktéž jsou k dispozici popisy a charakteristiky již realizovaných projektů pomocí prostředí eTwinning.

3.2.6 PORTÁL AIESEC.CZ

AIESEC je mezinárodní, studenty plně řízená nepolitická nezisková organizace, která sdružuje studenty a čerstvé absolventy více než 1700 vysokých škol v již 111 zemích světa.

Název původně pochází z francouzského *Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales*, ale v současné době se již používá pouze zkratka AIESEC, protože mnoho jejích členů studuje i v jiných odvětvích než je ekonomie a obchod¹⁵.

Hlavní aktivitou AIESEC je mezinárodní výměnný program odborných praxí, v rámci kterého umožňuje vysokoškolským studentům a čerstvým absolventům vycestovat do zahraničí na praxi o délce od 2 měsíců do 1,5 roku a získat tak pracovní zkušenosti.

Portál plní informační roli a inzeruje všechny možnosti a výhody vyplývající z registrace, tj. především možnost zúčastnit se zahraniční stáže a zapojit se do národních projektů sebevzdělávání. Nicméně nabízí např. možnost zúčastnit se projektu SPEAK, který je určen pro všechny, kteří se chtějí naučit anglicky nebo např. projekt EDISON, jenž je kulturně vzdělávací projekt, který probíhá ve spolupráci se středními školami.

AIESEC také zaštiťuje tři projekty, které pomáhají budoucím a čerstvým absolventům s hledáním toho pravého zaměstnavatele. Jsou to *Career Days* (setkání studentů s představiteli významných společností), *Tvojekariera.cz* (webový portál, který umožňuje firmám přístup k desetitisícům studentů z celé České republiky) a *The Most Desired Company* (tradiční výzkum mapující představy studentů o svém potenciálním zaměstnavateli).

AIESEC má pobočky v devíti univerzitách po celé ČR, např. plzeňská má prezentaci na portálu <http://plzen.aiesec.cz>.

3.2.7 PORTÁL AFS

Organizace AFS (American Field Service) se věnuje především realizaci programu studium v zahraničí, hostitelského programu a programu „dobrovolníkem v zahraničí“.

¹⁵ zdroj: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/AIESEC>> [2010-12-26]

Díky mezinárodní síti kanceláří AFS po celém světě umožňuje AFS českým středoškolákům studovat v zahraničí po dobu třech či šesti měsíců nebo celého školního roku. Zaměřuje se nejen na studium střední školy v Evropě a v Severní Americe, ale také v Asii a Oceánii, Střední a Jižní Americe a Africe. Tříměsíční program evropského občanství je pak určen středoškolákům, kteří mají zájem o problematiku Evropské unie. Tříměsíční pobyt v některé ze zemí EU je zakončen společným soustředěním studentů z celé Evropy v Bruselu. Dále AFS nabízí letní jazykové kurzy pro středoškoly v zahraničí.

Kromě podrobných informací o nabízených programech a zahraničních stipendiích je na portálu <http://www.afs.cz> dostupný elektronický formulář s předběžnou přihláškou.

3.3 KOMERČNÍ PORTÁLY

V následujícím přehledu jsou uvedeny portály spravované nevládními organizacemi nebo zřizovateli ze soukromé sféry, případně občanským sdružením. Vybrány byly z pestré nabídky ty, které splňují určitou komplexnost služeb, nebo poskytují informace nad rámec úzce oborově zaměřených portálů.

3.3.1 INFORMAČNÍ PORTÁL ČESKÁ ŠKOLA

Informační portál Česká škola je zaměřen na základní a střední školství, jeho uživateli jsou především učitelé, školský management a veřejnost, která se o dění v této oblasti aktivně zajímá. Česká škola je od spuštění v roce 2001 spojena s partnerským portálem Učitelské listy. Česká škola se kromě zpravodajství z resortu zaměřuje na využití ICT ve výuce, zatímco Učitelské listy se zaměřují na odbornou pedagogickou tematiku¹⁶.

Česká škola je prezentována jako nezávislý školský zpravodajský portál, který publikuje články i k ožehavým školským tématům, jako je nová maturita nebo přijímací řízení a umožňuje necenzurovanou diskusi čtenářů. Mezi autory jsou i pedagogové, kteří zveřejňují své praktické zkušenosti jak zlepšit výuku v konkrétních předmětech – ať za pomoci informačních technologií, tak i bez nich¹⁶.

Na stránkách portálu <http://www.ceskaskola.cz> je uvedeno, že má na 20 tisíc pravidelných čtenářů.

¹⁶ zdroj: <<http://www.ceskaskola.cz/2001/01/o-nas.html>> [2010-12-26]

3.3.2 INFORMAČNÍ PORTÁL UČITELSKÉ LISTY

Informační portál Učitelské listy vychází z tištěné podoby nezávislého stejnojmenného měsíčníku pro příznivce změn ve vzdělávání. Původní periodikum vycházelo od roku 1993 desetkrát ročně a vydávala jej Agentura STROM. V červnu 2008 bylo jejich vydávání ukončeno a dostupnou se stala pouze jejich elektronická verze na adrese <http://ucitelske-listy.cz>. Portál Učitelské listy se zaměřuje na odbornou pedagogickou tematiku. Za dobu své existence získaly Učitelské listy renomé jak mezi pedagogickými odborníky, tak mezi učiteli a řediteli všech typů škol od mateřských po vysoké, ale i mezi rodiči a dalšími zájemci o problémy vzdělávání. Vytvořila se kolem nich početná skupina autorů, spolupracovníků a čtenářů¹⁷.

3.3.3 INFORMAČNÍ PORTÁL JEDNOTA ŠKOLSKÝCH INFORMATIKŮ

Informační portál Jednota školských informatiků (JSI) je profesní organizace, která sdružuje pedagogy a odborníky zabývající se ICT ve školství. JSI vznikla za účelem získávat a šířit znalosti a zkušenosti s využíváním ICT ve vzdělávání v ČR i v zahraničí a aktivně se na zavádění ICT do výuky a jeho využívání podílet. Dne 5. prosince 2003 byla JSI zaregistrována na MV ČR jako samostatné občanské sdružení. V roce 2010 si tato organizace dala za cíl umožnit vznik pracovního týmu pro základní školství, gymnázia, pro střední odborné školy, pro učňovské školství a pro oblast ICT v přípravě budoucích učitelů.

Nejen prostřednictvím svého portálu (<http://www.jsi.cz>) nabízí organizace školení a semináře, soutěže a přehlídky, ale i možnost zapojit se do diskuzí a jiných aktivit.

3.3.4 PORTÁL NA PODPORU INTERAKTIVNÍ VÝUKY

Informační a vzdělávací portál <http://www.veskole.cz> vznikl za podpory firem Smart Technologies (dodavatel interaktivních tabulí) a AV Media. Portál nabízí výukové materiály pro interaktivní tabule SMART Board a Active board, možnost sdílení zdrojů, zkušeností a nápadů s ostatními učiteli. Nabízí podklady a materiály pro rozvoj klíčových aktivit, přípravu a realizaci výukových projektů. Portál dále obsahuje množství odkazů na webové stránky s výukovými materiály a soubory obrázků, které lze použít při tvorbě vlastních projektů.

¹⁷ zdroj: <<http://www.ucitelske-listy.cz/2001/01/o-nas.html>> [2010-12-26]

3.3.5 PORTÁL SCIO

Společnost Scio, jejímž polem působnosti je zejména zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání, působí v oblasti českého školství od roku 1996.

Scio je na státu nezávislá a státem nefinancovaná společnost. Do povědomí se dostala zejména jako instituce zabývající se vývojem a organizací testování v rámci přijímacích zkoušek a přípravy na ně. Významným krokem na tomto poli byl test obecných studijních předpokladů, který společnost do ČR v roce 1996 přinesla. Společnost Scio se snaží v co největší míře využívat testů obecných studijních předpokladů oproti tradičním znalostním zkouškám, což podporuje i aktualizovaná podoba tzv. *Bílé knihy*, základního koncepčního a strategického dokumentu českého školství¹⁸.

Společnost připravuje testy, organizuje zkoušky, jejich vyhodnocení a distribuci výsledků *Národní srovnávací zkoušky* (NSZ). Na portálu jsou k dispozici popisy testů, termíny a místa zkoušek, elektronická přihláška ke zkoušce, fakulty VŠ které vyžadují od uchazeče absolvovanou NSZ a uchazeč zde najde i výsledky zkoušek.

Na portálu Scio jsou zveřejněny informace o srovnávacích zkouškách žáků 5., 7. a 9. tříd (zkoušky lze také objednat). Dále je možné absolvovat on-line internetové kurzy z mnoha předmětů a za pomoci osobního lektora řešit všechny problémy a nejasnosti. Portál dále nabízí prezenční kurzy obecných studijních předpokladů pro žáky 5. a 9. tříd. Kurzy jsou novinkou v nabídce přípravy na přijímací zkoušky. Pomůžou žákům důkladně se seznámit s testem a se strategií jeho řešení¹⁹.

Součástí aktivit společnosti Scio jsou autoevaluační projekty pro ZŠ a SŠ. Projekty jsou založeny na hromadném testování a dotazování žáků, studentů a dalších účastníků vzdělávacího procesu, které je následně vyhodnocováno a analyzováno za účelem zjišťování kvality a vývoje vzdělávání na jednotlivých školách. V projektech *Mapa školy*, *Komplexní evaluační analýza*, *Vektor* a dalších, jde o srovnání výsledků školy s ostatními školami stejného stupně, případně se školami obdobného typu²⁰. Výsledky projektů jsou dostupné na portálu <http://www.vzdelavani.cz>.

¹⁸ zdroj: <<http://www.vzdelavani.cz>> [2011-01-15]

¹⁹ zdroj: <<http://www.vzdelavani.cz/in/2ss>> [2011-01-15]

²⁰ zdroj: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Scio>> [2011-01-15]

3.3.6 PORTÁL SDRUŽENÍ PROFESNÍHO TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Sdružení profesního terciárního vzdělávání (SPTV) je samosprávná organizace sdružující část vyšších odborných škol a vysokých škol v České republice. Bylo založeno v roce 1991 dvanácti školami, které se zúčastnily velkého nizozemsko-českého projektu na rozvoj profesního terciárního vzdělávání. V současnosti má SPTV 19 členů. V roce 1993 bylo SPTV přijato jako první organizace z nečlenských zemí Evropské unie do EURASHE, evropské asociace národních asociací neuniverzitního sektoru a jednotlivých vysokých odborných škol.

Sdružení se zaměřuje na rozvoj vyššího odborného vzdělávání a rozvoj neuniverzitního vysokoškolského sektoru. Bylo založeno, aby zastupovalo školy, přispívalo k jejich rozvoji a napomáhalo při formulování a řešení problému, s nimiž se celý proces směřující k vytvoření profesně zaměřeného, neuniverzitního sektoru vysokého školství střetává. Sdružení napomáhá vzájemné spolupráci členských škol a výměně jejich zkušeností, usnadňuje kontakt jednotlivých členů, snaží se vytvářet podmínky pro jejich kvalitativní růst, vytváří vědomí sounáležitosti a společného zájmu. Dále se zaměřuje na podporu takového rozvoje vyššího odborného studia, který by napomohl transformaci některých vyšších odborných škol do případného neuniverzitního vysokoškolského sektoru. Zároveň se snaží rozvíjet kvalitu vyššího odborného studia.

Mezi hlavní informace prezentované na portálu SPTV patří:

- Presentace koncepční práce v oblasti rozvoje a strukturace různých úrovní a forem profesně zaměřeného vzdělávání po střední škole.
- Nabídka koordinace činnosti a rozvoje vyšších odborných škol a zprostředkování informací potřebných pro formulování jejich záměrů a plánů.
- Propagace myšlenky vyššího odborného a neuniverzitního vysokého vzdělávání.
- Informování zainteresované laické a odborné veřejnosti.
- Příprava a koordinace mezinárodních i tuzemských projektů, seminářů a konferencí, které přispívají k trvalému zvyšování kvality a prestiže členských vyšších odborných škol a ke zvyšování kvalifikace jejich učitelů a managementu.

Jednou z aktivit sdružení bylo i iniciování programu hodnocení kvality EVOS²¹.

Portál SPTV, jenž je následníkem dříve založeného Sdružení škol vyššího studia (<http://www.ssvs.cz>), prezentuje organizaci otevřenou pro každou školu, jejíž celkové záměry se shodují s posláním sdružení. Činnost SPTV je hrazena z členských příspěvků a prostředků z grantů a projektů.

3.3.7 PORTÁL PŘÁTELÉ ANGAŽOVANÉHO UČENÍ

Občanské sdružení Přátelé angažovaného učení (PAU) bylo založeno v roce 1992, a v letech 1992–1994 působilo jako iniciativní expertní skupina v rámci sdružení NEMES (Nezávislá mezioborová skupina pro transformaci vzdělávání). Řada tvořivých učitelů se podílela na transformačním dokumentu NEMES pro reformu českého vzdělávání. Od roku 1994 funguje PAU jako samostatná organizace sdružující učitele, rodiče, studenty, školské pracovníky, úředníky i politiky. V roce 1999 se stalo jednou ze zakládajících organizací Stálé konference asociací ve vzdělávání (SKAV), a v jejím rámci se výrazně podílí na tvorbě nové strategie státní vzdělávací politiky, do které se podařilo prosadit většinu společných idejí a záměrů.

Portál PAU (<http://www.pau.cz>) nabízí především následující aktivity²²:

PAUcentrum

- Nabídka akreditovaných seminářů, které lze hradit z DVPP.
- Možnost objednat seminář pro celý pedagogický sbor.
- Lektoři z řad praktiků.
- PAUškoly – letní a zimní – třídní cyklus seminářů.

PAUdit

- Poradenství a konzultantská činnost.
- Nezávislé hodnocení ŠVP, evaluace školy a klimatu ve škole.
- Vzájemná výměna zkušeností.

PAUfest

²¹ zdroj: <<http://www.ssvs.cz/poslani.htm>> [2011-01-15]

²² zdroj: <<http://www.pau.cz/o-pau/cs>> [2011-01-15]

- Celostátní setkání všech aktivních pedagogů.
- Vzájemná výměna zkušeností.
- Noví lektoři s dobrými nápady z praxe z řad učitelů.
- Večerní program, vzájemné nabíjení energie.

PAUsít

- Síťování škol, které se chtějí smysluplně rozvíjet a spolupracovat.
- Vzájemná výměna zkušeností formou návštěv učitelů.
- Společné výjezdy ředitelů či učitelů.
- Vzdělávání učitelů stejných aprobací – vzájemné obohacování.
- Zajištění přístupu k aktuálním informacím v oblasti školství.

PAUza

- Vyjadřuje se k aktuálním otázkám školství.

Sdružení PAU mimo jiné spolupracovalo také na vývoji tzv. *Zelené a Bílé knihy*, dnes se zaměřuje na problematiku praktických dopadů kurikulární reformy.

3.3.8 PORTÁL TVOŘIVÁ ŠKOLA

Občanské sdružení Tvořivá škola se snaží svým přínosem o inovaci systému základního vzdělávání v ČR. Snaží se zavádět a rozvíjet moderní metody činnostního učení. Za cíle si především stanovila celkové zvyšování kvality vzdělávání dětí a mládeže a jejich aktivní zapojení do výuky. Snaží se zvýšit jejich motivaci pro celoživotní učení a rozvíjet jejich samostatnost, odpovědnost, toleranci a kritické myšlení.

Program Tvořivá škola na svém portálu <http://www.tvorivaskola.cz> nabízí učitelům a školám konkrétní postupy jak vytvářet a v praxi realizovat školní vzdělávací programy. Čerpá z odkazů J. A. Komenského, reformní pedagogiky české činné školy, z moderních výzkumů učení a vzdělávání, ale především z praktických zkušeností úspěšných českých učitelů. Používá dostupné učebnice, pracovní sešity a didaktické pomůcky připravené zvlášť pro činnostní učení. Program plně koresponduje s požadavky Rámcového vzdělávacího programu.

Základem metodiky Tvořivé školy je soubor konkrétních činnostních postupů, které podporují zapojení všech žáků do výuky, zvládnutí základního učiva všemi žáky, motivaci k celoživotnímu učení a postupný rozvoj klíčových žákovských kompetencí.

Prezentované projekty realizované programem Tvořivá škola:

- Vytváření sítě Tvořivých škol (sdružuje přes 700 základních škol ze všech krajů ČR).
- Kurzy DVPP (Tvořivá škola pořádá ukázkové hodiny a vzdělávací kurzy pro učitele ZŠ).
- Vzdělávání ředitelů a zástupců škol, zaměřené na tvorbu a praktickou realizaci ŠVP.
- Grantové projekty – MSMT, ESF, Nadace OSF, VNJH.
- Letní školy činnostního učení (v rámci letních škol realizují akreditované vzdělávací kurzy v rámci celé ČR).
- Modelový školní vzdělávací program Tvořivá škola (dokument je poskytován zdarma).
- Publikační činnost a tvorba metodických vzdělávacích filmů.

Portál Tvořivé školy navíc obsahuje e-shop, ve kterém lze objednat jak samotné kurzy a semináře, tak např. publikace a instruktážní filmy, nebo metodické pomůcky.

3.3.9 PORTÁL KRITICKÉ MYŠLENÍ

Občanské sdružení Kritické myšlení přináší prostřednictvím vzdělávacího programu učitelům na všech stupních škol kurzy dalšího vzdělávání, materiály a lekce. Stejnomený portál <http://www.kritickemysleni.cz> nabízí navíc informační síť a konzultační podporu. Učitelé zapojení do programu získávají konkrétní praktické metody, techniky a strategie sestavené v otevřený, ale efektivní systém, velmi snadno použitelný přímo ve škole. Program zdůrazňuje, že k ovládnutí nových výukových přístupů je důležité přímé prožití učebních činností a jejich následná analýza. Je postaven na nejnovějších poznatcích pedagogických a psychologických výzkumů.

Portál nabízí nejen celoroční kurzy (v rozsahu 80 hodin nebo zkrácené na 40 hodin), ale i jednodenní, či kurzy pro celý učitelský sbor, nebo možnost zúčastnit se Letní školy kritického myšlení (jedná se o jeden týden intenzivního tréninku pro pokročilé).

Sdružení vydává časopis Kritické listy, na portálu jsou ke stažení jeho starší vydání.

3.3.10 PORTÁL SKAV

Občanské sdružení Stálá konference asociací ve vzdělávání (SKAV) je dobrovolné, nezávislé sdružení právnických i fyzických osob, které se angažují v oblasti vzdělávání. SKAV usiluje o prosazování koncepčnosti a provázanosti rozhodnutí vzdělávací politiky, podporu vzdělávání orientovaného na komplexní rozvoj osobnosti dítěte, zprostředkování výměny informací mezi státní správou, samosprávou, školami, pedagogickou veřejností a členskou základnou SKAV. Zasazuje se o posílení role pedagogických neziskových iniciativ v prosazování pozitivních změn kurikulární reformy v ČR, a o zapojení pedagogické neziskové iniciativy do realizačních strategií kurikulární reformy v ČR.

Portál <http://www.skav.cz> slouží mj. pro zveřejňování výsledků pravidelných pracovních jednání které SKAV pořádá, dále zprostředkovává výměnu informací a komunikaci mezi pedagogickými iniciativami, neziskovým sektorem, státní správou, samosprávou a veřejností. Na portálu jsou zveřejněny vyjádření k připravovaným školským zákonům (SKAV připomínkuje též dokumenty MŠMT). Sdružení také vydává společná stanoviska k aktuálním otázkám školské reformy. Sdružení prezentuje potřeby učitelů a škol v procesu zavádění a hodnocení RVP. V neposlední řadě jsou na portálu prezentovány vydávané odborné publikace, studie, sborníky a brožury.

3.3.11 PORTÁL EDUIN

Obecně prospěšná společnost EDUin je zaměřena na propagaci vzdělávání. Jeho snahou je informovat veřejnost o všem, co se ve vzdělávání děje a je důležité. Nabízí široké veřejnosti srozumitelnou a zajímavou formou dostupné informace o tom, jak a proč se mění naše školy a způsob učení. Společnost propojuje odborníky z různých oborů, kteří se tématu vzdělávání a rozvoji lidských zdrojů věnují a mají podnětné myšlenky. Propaguje výsledky výzkumů a studií a seznamuje s nimi širokou veřejnost. Společnost EDUin působí jak v médiích a na internetu (<http://www.eduin.cz>), tak realizuje aktivity s partnery, jako jsou knihovny, školy, kulturní zařízení, centra vzdělávání, apod.

Portál EDUin nabízí informace a články k dané problematice, audio a video nahrávky vytvořené v rámci jeho činnosti, dále je možné využít kalendář akcí nebo odborný servis.

3.3.12 PORTÁL AISIS

Občanské sdružení AISIS je zaměřeno na výchovu, vzdělávání a výzkum. Je to nejen vzdělávací agentura, ale i nakladatelství, které vydává své metodické publikace. AISIS vznikl v roce 1999 a během své existence připravil a zorganizoval desítky projektů pro firmy, školy, volnočasové a neziskové organizace a státní instituce, kterými prošly desítky tisíc dětí, studentů i dospělých²³.

V rámci projektů zaměřených na školy, přináší AISIS již od roku 2000 do škol inovaci a kvalitu. Podporuje změnu školní kultury a klimatu, pomáhá školám při tvorbě a realizaci vzdělávacích projektů a programů. Školám nabízí programy zaměřené na rozvoj kompetencí učitelů, konzultace a spolupráci v oblasti grantových projektů, nástroje pro autoevaluaci školy, odborné publikace s tématem osobnostní a sociální výchovy nebo měsíčník *Moderní vyučování*.

Na portálu AISIS (<http://www.aisis.cz>) jsou mj. prezentovány publikace vydavatelství a prezentovány aktuální projekty. Pro pedagogy všech stupňů škol nabízí portál semináře, které jsou akreditovány v systému DVPP. Semináře sdružení realizuje jako uzavřené kurzy pro sborovny.

3.3.13 PORTÁL ASOCIACE PRO DOMÁCÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Asociace pro domácí vzdělávání (ADV) je dobrovolným sdružením fyzických a právnických osob, jehož cílem je prosazovat zájmy domácího vzdělávání, a to jak u široké veřejnosti, tak v legislativní oblasti. Poskytuje a zprostředkovává rodičům doma vzdělávaných dětí poradenskou a metodickou pomoc, spolupracuje s jinými organizacemi, občanskými sdruženími, vládními i nevládními institucemi v ČR i zahraničí. Asociace pořádá pravidelné akce a konference. Portál <http://www.domaciskola.cz> nabízí ke stažení potřebné dokumenty a informační bulletiny, právní podklady, odborné studie a rozhovory. Registrovaným uživatelům portálu je k dispozici diskusní fórum.

3.3.14 PORTÁL ASOCIACE WALDORFSKÝCH ŠKOL ČR

Asociace se věnuje waldorfské pedagogice a souvisejícím tématům. Prostřednictvím svého portálu <http://www.iwaldorf.cz> informuje o dění ve waldorfských školách, nabízí inspiraci pro vyučování, mimoškolní činnosti a sebevzdělávání, přináší

²³ zdroj: <<http://www.aisis.cz/reference.html>> [2011-01-15]

recenze literatury, přehledy plánovaných seminářů a dalších akcí. Cílem je nabídnout pedagogům ZŠ a SŠ inovativní podněty z praxe waldorfské pedagogiky. Asociace dále vydává časopis *Člověk a výchova*.

3.3.15 PORTÁL ODYSSEA

Programy občanského sdružení Odyssea jsou zaměřeny na osobnostní a sociální výchovu pro žáky základních a středních škol. Portál <http://www.odyssea.cz> za tímto účelem prezentuje metodické materiály, provádí výzkum a nabízí vzdělávací kurzy. Sdružení má v dlouhodobém výhledu za cíl ve spolupráci s partnerskými institucemi vytvářet národní standardy kvality pro osobnostní a sociální výchovu. Již nyní na svém portálu nabízí lekce osobnostní a sociální výchovy, zpracované přípravy na vyučování, možnost přihlásit se na akreditované kurzy pro žáky i učitele.

3.3.16 PORTÁL HYL

Portál HYL (<http://www.hyl.cz>) nabízí především další vzdělávání pedagogických pracovníků. Portál prezentuje komerční společnost, která mj. pořádá konference, školení, e-learning a zajišťuje projekty v oblasti vzdělávání. Na portálu jsou rovněž poskytovány informace o publikační činnosti, kterou společnost vykonává.

3.3.17 DALŠÍ KOMERČNÍ A NEZÁVISLÉ PORTÁLY

Výše uvedené portály jsou určitým vzorkem v pestré nabídce. Existují samozřejmě i mnohé další, které prezentují činnost rozličných sdružení, zabývajících se tematikou vzdělávání. Seznámení s nimi by však překročilo rámec této práce, proto je v následujícím přehledu uveden pouze jejich zkrácený popis.

<http://www.svod-cz.info> Sdružení pro výchovu občanství a demokracii

Vytváří prostor a podmínky pro komunikaci mezi učiteli, veřejností a institucemi.

<http://www.pavucina-sev.cz> Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina

Podpora a rozvoj environmentální výchovy.

<http://www.terezanet.cz> Sdružení TEREZA

Prezentace vzdělávacích programů a materiálů, které s využitím metod aktivního učení napomáhají učitelům s realizací environmentální výchovy na základních a středních školách.

<http://www.sbscr.cz> Sdružení Step by Step ČR

Podpora učitelů ve zvyšování kvality pedagogické práce, podpora studentů pedagogiky.

<http://www.dyscentrum.org> Dyslektické centrum Praha

Portál zaměřený na problematiku specifických vývojových poruch učení a chování. Nabízí informační, dokumentační, terapeutickou a vzdělávací činnost.

<http://www.aktivniskoly.cz> Občanského sdružení Asociace aktivních škol

Portál určený pro prezentaci sdružení, která má za cíl sdílení výukových, vzdělávacích i mimoškolních aktivit a odstranění nadměrné byrokratické zátěže škol.

<http://www.liska-evvo.cz> OS pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu

Poskytování informací, vzdělávacích programů, metodické pomoci a poradenství, zpracovává a realizuje projekty, vydává informační a osvětové materiály.

<http://www.osjo.cz> Občanské sdružení JO

Organizace doprovodných mimoškolních aktivit, které zvyšují počítačovou gramotnost a technické dovednosti dospělých i mládeže. Působnost: Pardubický a KH kraj.

<http://www.iobzor.org> Občanské sdružení OBZOR

Prezentace možností vzdělávání a jiných aktivit u osob s fyzickým postižením.

<http://www.culturaafrica.org> Občanské sdružení Cultura Africa

Realizace multikulturních programů pro školy a další vzdělávací instituce na téma život v Africe, kultura, umění, rozvojová spolupráce, rasismus, xenofobie, interkulturní výchova.

<http://www.sportaveda.cz> Občanské sdružení Sport a věda

Prohlubování znalostí vyučujících tělesné výchovy na základních a středních školách, zavádění nových poznatků do výuky v kontextu moderních trendů v zemích EU.

<http://www.osmikado.cz> Občanské sdružení Mikádo

Projekt zaměřen na vzdělávání dětí z dětských domovů. Cílem je podpořit děti v jejich studijním snažení tak, aby docházelo k vyrovnání šancí při přijímacím řízení na ZŠ a SŠ.

3.4 NEZÁVISLÉ, ÚZCE OBOROVĚ ZAMĚŘENÉ PORTÁLY

Následující výčet portálů představuje ty, jež jsou zaměřeny spíše na užší cílovou skupinu uživatelů nebo jsou oborově zaměřeny. Většinou se jedná o iniciativy jedinců, nezářídka samotných pedagogů, kteří svojí kreativitou a dobrou myšlenkou přispívají k přínosu ve své zájmové oblasti. Tyto portály tvoří největší popisovanou skupinu, ale jejich počet je mnohem větší, než je plánovaný rozsah této práce. I přes skutečnost, že je jejich počet konečný se neustále mění a jejich vznik (i zánik) bývá spontánní, závislý na vůli autora. Uvedené portály tedy představují určitý průřez nabídkou, která je v době průzkumu k dispozici. Vzhledem k množství je jejich představení omezeno na základní popis.

3.4.1 INFORMATIKA, VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Počítačové fígle Informační portál pro podporu ICT Počítačové fígle (<http://www.efigle.cz>) je určen především pro pedagogy a lektory výpočetní techniky. Web nabízí mnoho praktických rad a názorných ukázek práce s výpočetní technikou, snaží ukázat, že používání počítačů při práci i výuce může být jednoduché a zábavné. Autor též nabízí kurzy a pomoc při mezinárodních projektech mezi školami. Používání portálu nevyžaduje registraci, je přehledně členěn a umožňuje přidávání komentářů, vyhledávání v obsahu i možnost přidání RSS kanálu.

INGOT (<http://www.ingots.cz>) je vzdělávací a hodnotící systém pro výuku ICT. Filozofií systému je poskytnout studentům ocenění za jejich pokrok mezi jednotlivými úrovněmi dovedností. Úrovně jsou definované od nejzákladnějších po velmi pokročilé v souladu s Evropským kvalifikačním rámcem (EQF). Základní úrovně začínají ještě pod první úrovní EQF a jsou uplatnitelné i pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Jak psát web (<http://www.jakpsatweb.cz>) je podrobná a názorná elektronická učebnice tvorby webových stránek s množstvím praktických příkladů. Obsahuje příručka jazyka HTML, popis značek a jejich atributů. Také obsahuje přehled CSS vlastností a hodnot, učebnici programování v jazycích Javascript, PHP, Flash a Fireworks. Portál nabízí velké množství článků a návodů souvisejících s tvorbou internetových stránek.

Online učebnice programování v assembleru 86 (www.epstudio.cz/~papousek) odkazuje na fakt, že mezi základní znalosti každého programátora patří alespoň minimální znalost jazyka symbolických adres – assembleru. Portál lze ale využít např. při výuce základů strukturovaného programování a obsahuje mnoho názorných příkladů.

3.4.2 MATEMATIKA

E-matematika (<http://www.e-matematika.cz>) je portál, který si klade za cíl být každodenním pomocníkem žákům, studentům nebo učitelům, kteří se s matematikou setkávají. Nabízí řešené písemné práce, výukové materiály ke všem matematickým kapitolám, triky a tipy. Nechybí ani matematické rébusy.

Matematika polopatě (<http://www.matweb.cz>) je matematický portál, jenž obsahuje články o matematických pojmech, které se učí na základních, středních i vysokých školách. Kromě srozumitelného vysvětlení mnoha pojmů portál obsahuje také matematické fórum.

Matematika pro každého (<http://www.maths.cz>) je portál, který původně sloužil pouze jako webová prezentace programu Math Atelier, ale postupně se stal denně aktualizovaným matematickým portálem, na kterém lze najít spoustu informací o předmětu. Portál je určen pro žáky základních, středních i vysokých škol.

Matematika hrou (<http://matematika.hrou.cz>) je součástí portálu *Škola hrou*, který je určen především pro žáky základních škol. Obsahuje mnoho on-line početních příkladů a testů s vyhodnocením.

3.4.3 FYZIKA

E-fyzika (<http://www.e-fyzika.cz>) je portál, který si klade za cíl být každodenním pomocníkem žákům, studentům nebo učitelům, kteří se s fyzikou setkávají. Na portálu *e-fyzika* se nachází přehledný výklad jednotlivých partií fyziky pro studenty SŠ a žáky ZŠ, dále přehled základních vzorců, fyzikálních veličin a fyzikálních jednotek, písemné práce z fyziky, otázky z fyziky ke zkoušení a odpovědi na ně. Portál obsahuje také velký počet řešených příkladů z fyziky, obrázky a náčrty, přehled největších fyziků, kapitoly z historie fyziky a přehled zajímavých publikací o fyzice.

Aldebaran (<http://www.aldebaran.cz>) je portál věnovaný fyzice, astrofyzice a fyzice plazmatu. Je ideálním pomocníkem nejen při studiu, ale i pro zájemce o fyziku a astronomii. Portál pravidelně zveřejňuje bulletin, věnovaný aktualitám a novinkám z fyziky a astronomie.

Fyzika kolem nás (<http://www.quido.cz/fyzika>) je součástí portálu centra AVAMET (zabývá se vědeckotechnickým vzděláváním a ekologickou výchovou mládeže ve volném čase). Portál seznamuje zájemce na mnoha praktických příkladech s běžnými fyzikálními jevy a snaží se je vysvětlit.

Fyzika hrou (<http://www.fyzikahrou.cz>) je portál, na kterém jsou prezentovány fyzikální úkoly, hlavolamy a soutěže, dále náměty na tvorbu různých modelů a fyzikálních pomůcek, v neposlední řadě pak návody na tvorbu jednoduchých pokusů nejen do hodin fyziky.

3.4.4 ZEMĚPIS, GEOGRAFIE

Zeměpis (<http://www.zemepis.com>, .net, .eu). Geografické portály nabízejí zeměpisné informace o všech zemích a kontinentech světa. Možnost stažení různých map, informace o sociální, matematické, fyzické a politické geografii, vysvětlení geografických pojmů. Portál <http://www.zemepis.com> nabízí navíc celou řadu základních statistických a dalších přehledových informací ze světového a domácího zeměpisu. Portál je přehledně členěn na osm hlavních rubrik, které jsou dále rozděleny do dílčích skupin a pro pobavení je zařazena i hra zeměpisný milionář.

Geografický server České geografické společnosti (ČGS) se nalézá na adrese <http://www.geography.cz>. Obsahuje kromě informací o pořádaných aktivitách také obsáhlé odkazy na různé zahraniční geografické a mapové portály, odborné instituce a pracoviště. ČGS je také vydavatel periodika Geografické rozhledy.

Geografický web <http://www.hajduch.net> je rozdělen do tří základních sekcí. Obsahuje geografické informace o České republice, Světě a obecné geografii. Portál je doplněn o články z geografických magazínů *Lidé a Země* a *Koktejl*.

Země Světa (<http://www.zemesveta.cz>) je portál stejnojmenného zeměpisného a cestopisného měsíčníku, určený širokému okruhu čtenářů, kteří touží poznat přírodu, historické a umělecké památky, kulturní dědictví, tradice a zvyky různých zemí, národů a kultur světa. Nechybí zde ani materiály z českých regionů. Portál pravidelně zveřejňuje texty historických ročníků periodika, které lze použít jako studijní materiály.

3.4.5 PŘÍRODOPIS, BIOLOGIE

Přírodopis (<http://www.prirodopis.eu>). Prezentace výukového programu pro žáky a učitele. Slouží jako pomůcka k výuce přírodopisu na ZŠ - tematický celek *botanika*. Program je rozdělen na dvě hlavní části - výukovou a testovou část.

Biologie (<http://www.biology.webz.cz>) je portál, věnující se středoškolské biologii, a s ní související chemií. Stránky pomocí výukových textů informují o kompletní látce biologie pro střední školy, informace jsou ale přínosné pro jakéhokoliv zájemce o tento předmět.

Sinice a řasy (<http://www.sinicearasy.cz>). Informační biologicko-ekologický portál, obsahující informace na téma sinice a řasy je určen jak pro studenty, tak i pro širokou veřejnost. Součástí jsou i podrobná skripta pro malou a velkou fykologii.

Genetika (<http://www.genetika.wz.cz>) je portál věnovaný základům genetiky a příbuzných oborů. Lze zde najít neustále se rozšiřující množství informací. Kapitoly a výukové texty na těchto stránkách z velké míry pokrývají středoškolské osnovy výuky genetiky, některé kapitoly jsou podrobnější a zacházejí i do vysokoškolských podrobností. Stránky jsou určeny nejen studentům středních a vysokých škol, ale každému, kdo by se chtěl o genetice cokoliv dozvědět.

3.4.6 CHEMIE

Chemické názvosloví – anorganika (<http://anorganika.gfxs.cz>) je určena pro výuku a procvičování chemického anorganického názvosloví na základní, střední i vysoké škole. Umožňuje procvičování a zobrazování sloučenin a prvků podle požadavků, které si zadá sám student. Portál též umožňuje vytváření písemných testů z chemického anorganického názvosloví a jejich export.

Aristoteles – chemie (<http://www.aristoteles.cz/chemie/chemie.php>). Portál *Aristoteles* je zaměřený na výuku matematiky, fyziky a chemie. V sekci chemie jsou na mnoha příkladech popsány chemické výpočty, způsoby řešení chemických rovnic, nechybí ani seznámení s názvoslovím.

Laboratorní průvodce (<http://www.labo.cz>) je portál, obsahující informace týkající se nejen chemie, ale i fyziky a matematiky. Poskytuje odkazy na různé druhy tabulek, výpočtů, postupů, nechybí zde ani encyklopedie a další nástroje potřebné pro studium.

3.4.7 ČESKÝ JAZYK, LITERATURA

Český jazyk (<http://www.cesky-jazyk.cz>). Portál obsahuje sekce jako *čtenářský deník* (dostupných více jak 5000 děl), *čítanka* (přes 1700 úryvků), *životopisy* (na 720 životopisů), *slohové práce* (na 3000 prací), *slovníček pojmů* nebo informace o více než 1300 spisovatelích.

O češtině (<http://www.ocestine.cz>). Portál obsahuje průběžně aktualizovanou nabídku testů z češtiny. Testy i gramatika jsou rozděleny do tematických celků. Kategorie jazykové korektury obsahuje nabídku korektur českých textů a kontroly pravopisu.

Svět literatury (<http://svet-literatury.wz.cz>) je portál zaměřený především na recenze knih, čtenářský deník a životopisy autorů. Je zde možné prezentovat svojí tvorbu, poezii, povídky, fejetony apod.

Pravidla českého pravopisu jsou dostupná na portálech <http://www.pravidlo.cz>, <http://www.pravopis.cz>, <http://www.cj.cz> a <http://www.mluvnicka.cz>.

Česká poezie (<http://www.ceska-poezie.cz>). Portál obsahuje českou poezii 19. a počátku 20. století. Plně textová databáze slouží badatelům, studentům i laickým zájemcům o poezii. Každý text je opatřen doprovodným materiálem zahrnujícím bibliografické údaje o zdroji.

Spisovatelé (<http://www.spisovatele.cz>) je portál zaměřený na shromažďování informací o spisovatelích. Zahrnuje autory od antiky až po současnost. Na tvorbě hesel se mohou podílet sami uživatelé

3.4.8 DĚJEPIS, HISTORIE

Dějepis (<http://www.dejepis.com>) je portál, poskytující informace o našich i světových dějinách. Smyslem portálu je zpřístupnit informace o naší i světové historii v přibližném rozsahu učiva středních škol, a to nejen studentům, ale všem, kteří mají zájem o historii či jen hledají jednu konkrétní informaci týkající se historie.

Panovníci (<http://www.panovnici.cz>) je internetová encyklopedie, ve které jsou uvedeni králové, královny, carové, císaři, faraoni, papežové a prezidenti. Nechybí zde jejich životopisy a další zajímavé informace.

Historie České republiky (<http://cr.ic.cz>) je portál určený k výuce historie českých zemí v rámci vlastivědy ve 4. a 5. ročníku základních škol. Výukové texty historie České republiky jsou rozděleny do patnácti hlavních kapitol. Portál také obsahuje bohatý rejstřík výukových článků, které tvoří jednotlivé podkapitoly.

3.4.9 PORTÁLY ZAMĚŘENÉ NA VÝUKU CIZÍCH JAZYKŮ

Portál jazyků (<http://www.portaljazyku.cz>) informační portál zaměřený na jazykové vzdělávání především v České republice. Neopomíjí témata týkající se vzdělávání v širším významu. Uživatelé zde najdou užitečné studijní a výukové materiály, texty, dokumenty i pozvánky na různé akce, nechybí ani nabídka e-learningových kurzů. Součástí portálu je také inzertní servis.

Portálu jazyků je určen především žákům, studentům a učitelům cizích jazyků na základních, středních, jazykových, vyšších odborných a vysokých školách. Užitečným zdrojem může být pro lektory a metodiky jazykového vzdělávání, rodiče žáků a studentů.

Databáze jazykových kurzů (<http://www.kurzy-jazykove.cz>) je portál zaměřený na vyhledávání dostupných jazykových kurzů a jazykových škol v ČR. Hledat lze podle jednoduchých kritérií. Portál je součástí tematicky stejně zaměřeného projektu *Jazykové školy*, dostupného na adrese <http://jazykove-skoly.cz>. Obdobně zaměřený je též *První jazykový portál* (<http://1st.langs.info>), který je rozcestníkem různých jazykových kurzů.

Help for English (<http://www.helpforenglish.cz>). Recenze učebnic a výukového software. Cvičné testy ke zkouškám PET, FCE. Ilustrovaný překladový a výkladový slovník.

3.4.10 MEZIOBOROVĚ ZAMĚŘENÉ PORTÁLY

Zkratky.cz (<http://www.zkratky.cz>) je portál, který pomáhá snadno nalézt význam hledané zkratky. Hledat lze podle zkratky nebo jejího významu. Portál obsahuje zkratky z nepřeberného množství oborů jako je matematika, ekonomie, informatika, chemie, historie, medicína, právo, technika, a mnoha dalších.

Jednotky.cz (<http://www.jednotky.cz>) je portál, který umožňuje on-line převod nejrůznějších jednotek. Využití je především v matematice, fyzice, chemii, ale i dalších oborech.

Myšlenkové mapy (<http://www.mindmaps.cz>) je portál o používání a využití myšlenkových map v práci, studiu i osobnostním rozvoji. Cílem portálu je propagovat a přiblížit myšlenkové mapy uživatelům z řad žáků, studentů, učitelů, ale i široké veřejnosti.

Vědomostní testy (<http://testy.nanic.cz>) je portál, který obsahuje přes 10 tisíc vědomostních testů z mnoha kategorií. Testy mají možnost vyhodnocení, registrovaní uživatelé mohou vkládat testy nové.

3.4.11 ENCYKLOPEDIE, SLOVNÍKY A DATABÁZE

Wikipedie (<http://cs.wikipedia.org>). Česká verze internetové encyklopedie Wikipedie začala svou činnost v roce 2002, nyní má již přes 189 tisíc článků. Je jedním z nejvíce používaných zdrojů informací nejen pro žáky a studenty.

CoJeCo (<http://www.cojeco.cz>). Encyklopedie obsahuje přes 100 tisíc hesel a téměř 6.500 obrazových nebo zvukových příloh. Další hesla jsou průběžně doplňována.

Databáze knih (<http://www.databazeknih.cz>) obsahuje přes 65 tisíc knih vydaných v ČR a na Slovensku. Shromažďuje informace o více jak 21 tisících autorů a jejich knihách. Portál shromažďuje anotace, ISBN knih, jejich hodnocení a nechybí zde ani možnost zakoupit či nabídnout knihu k prodeji.

3.4.12 DALŠÍ PORTÁLY A ZDROJE

Některé portály jsou zaměřeny také na poskytování informací, jež vycházejí přímo od samotných studentů a žáků. Úroveň a kvalita poskytovaných informací je ale značně kolísavá, nezřídka dochází i k poškozování autorských práv. Poskytované informace mají

mnohdy jiný účel než rozšíření vzdělání cílové skupiny, samotné pozadí tvorby a poskytování informací bývá stimulováno finančním ziskem autorů. Do této skupiny portálů patří např. <http://www.seminarky.cz> (název sám o sobě napovídá, jaký druh materiálů lze na stránkách nalézt), nebo <http://www.primat.cz>. Podobná tematika, tj. vypracované seminární práce, referáty a další materiály lze nalézt např. na portálu <http://www.pohodaveskole.net>.

Mnohé portály ale také slouží jako rozcestníky pro nalezení potřebných informací a jsou určeny pro zájemce o vzdělávání. Mezi takové patří např. portál <http://www.ewa.cz>, který shromažďuje a třídí odkazy využitelné pro vzdělávání, nebo portál <http://www.hyperstudent.cz>, jenž nabízí studentům středních a vysokých škol informace týkající se studia.

Ne všechny portály jsou zaměřené převážně na cílovou skupinu žáků a studentů, např. portál *Pomoc učitelům* (<http://www.pomocucitelum.cz>) slouží k vyhledávání, ukládání, stahování a prohlížení materiálů určených zejména pro učitele a pedagogické pracovníky. Různé nástroje sebehodnocení (nejen) pro školy pak nabízí portál <http://www.kalibro.eu>.

Některé portály informují o možnostech dalšího vzdělávání, nesou informace o školách, studijních a stipendijních programech, jazykových kurzech, apod. Patří mezi ně např. portál *Aktivní studium* (<http://www.aktivnistudium.cz>), dále <http://www.educity.cz>, <http://www.vzdelani.cz> nebo <http://www.mujrozvoj.cz>. Nabídku rekvalifikačních kurzů a přípravu na profesní život nabízí např. portál <http://www.rekvalifikace.com> nebo <http://www.skoleni.cz>.

3.5 PORTÁLY A VÝUKOVÉ PROSTŘEDÍ ŠKOL

Ačkoliv by se z výše popsaných a mnohých dalších zdrojů mohlo zdát, že dostupný rozsah informací potřebných při výuce je dostatečně rozsáhlý, tvoří si školy vlastní informační zdroje a portály. V mnoha případech jsou jejich zřizovateli, ale samotný obsah vytvářejí převážně sami učitelé, ve snaze co nejvíce přizpůsobit výuku svým požadavkům. Proto vznikají na lokálních školních sítích výukové a informační portály, určené a optimalizované především pro podporu výuky na dané škole. Prostřednictvím sítě

internet jsou mnohé z nich dostupné žákům a studentům pro domácí studium a e-learning, potažmo je může využít široká veřejnost pro sebevzdělávání.

Jeden z hlavních rozdílů oproti v předchozích kapitolách uvedeným portálům je skutečnost, že nosným prostředím a prostředkem, který je použit pro vytváření a prezentaci těchto zdrojů, bývá převážně webový server dané školy, na němž jsou spuštěné příslušné aplikace. Tato skutečnost umožňuje mnohem větší možnosti a variabilitu při realizaci konkrétních záměrů, vyžaduje ale i větší technickou znalost ze strany provozovatele a správce (obvykle učitel ICT na dané škole). Naštěstí existuje mnoho již vytvořených produktů zaměřených na vzdělávání, mnohé z nich nejsou komerční a jejich pořízení nevyžaduje dodatečné finanční náklady, jsou založeny na tzv. open-source²⁴ licencování.

Finanční stránka bývá hlavním rozhodujícím faktorem pro volbu nejen výukového prostředí, ale i dalšího výukového software.

3.5.1 EDUKAČNÍ PROSTŘEDÍ MOODLE

Jedním z nejvíce rozšířeným open-source produktů je edukační prostředí Moodle. Moodle je softwarový balík, určený pro podporu prezenční i distanční výuky prostřednictvím online kurzů, dostupných prostřednictvím internetové sítě. Moodle je vyvíjen jako nástroj umožňující realizovat výukové metody navržené v souladu s principy konstruktivisticky orientované výuky. Moodle umožňuje či podporuje snadnou publikaci studijních materiálů, zakládání diskusních fór, sběr a hodnocení elektronicky odevzdávaných úkolů, tvorbu online testů a řadu dalších činností sloužících pro podporu výuky. Moodle je volně šiřitelný software s otevřeným kódem a běží na systémech Unix, Linux, Windows, Mac OS X, Netware a na jakémkoliv dalším systému, který podporuje skriptovací jazyk PHP. Data jsou ukládána v databázi MySQL, PostgreSQL, MS SQL nebo Oracle²⁵.

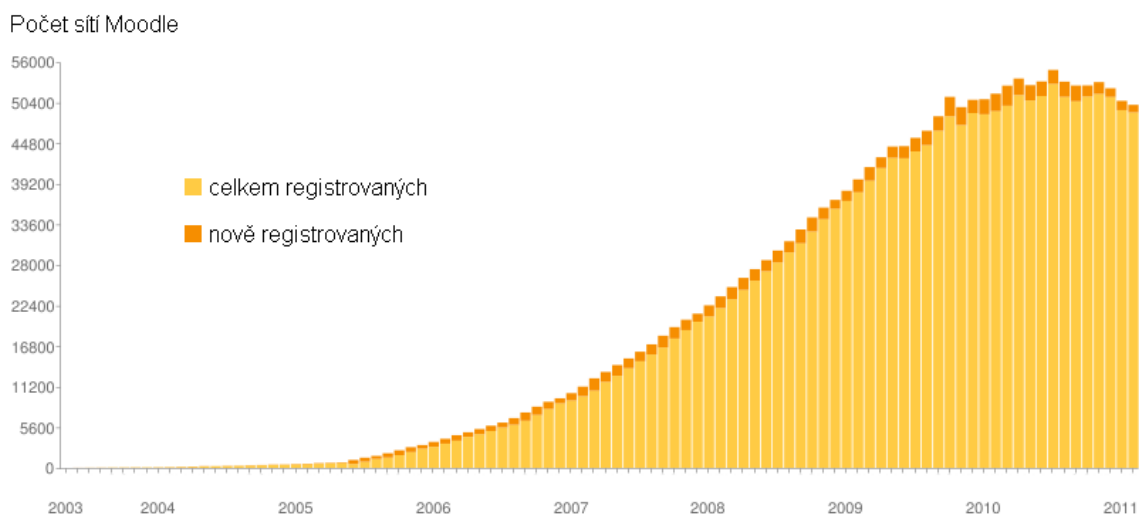
Podle informací z <http://www.moodle.org/sites>, je k počátku roku 2011 v České republice registrováno a provozováno více než 460 výukových prostředí Moodle z nichž

²⁴ **Open-source software** (OSS) je počítačový software s otevřeným zdrojovým kódem. Otevřenost zde znamená jak technickou dostupnost kódu, tak legální dostupnost - licenci software, která umožňuje, při dodržení jistých podmínek, uživatelům zdrojový kód využívat.

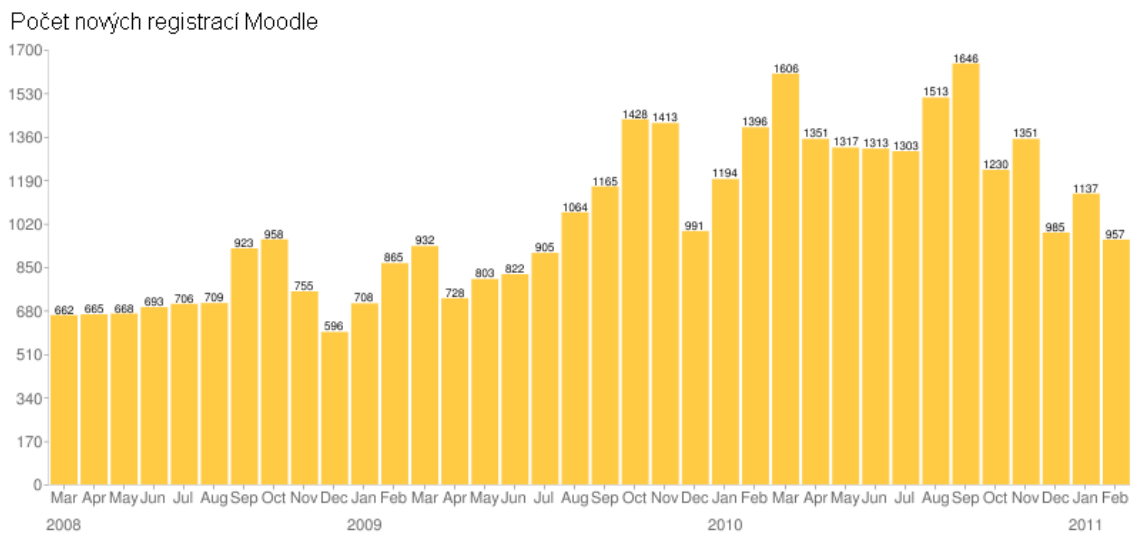
²⁵ zdroj: <<http://www.moodle.cz>> [2011-01-15]

více než polovina je využívána školami, od základních až po vysoké (viz kapitola 4.3). Celosvětově je prostředí provozováno v 211 zemích světa ve více než 50 tisících kopiích (sítích).

Na následujících obrázcích je znázorněn nárůst registrovaných sítí Moodle od roku 2003 a počet nových registrací v letech 2008 až 2011.

Obrázek 1 - nárůst registrovaných sítí Moodle ve světě

Obrázek 2 - počet nových registrací Moodle během měsíců let 2008-2011

Obrázky 1 a 2 byly použity ze zdroje: <<http://www.moodle.org/stats>> [2011-01-18]

3.5.2 EDUKAČNÍ PROSTŘEDÍ EDUBUNTU

Mnoho správců školních počítačových sítí se potýká s problémem financování licencí operačních systémů školních počítačů a používaného software vůbec. Edubuntu je jednou z distribucí stále více oblíbeného, volně šiřitelného operačního systému Linux (vychází z verze Ubuntu). Tato distribuce je zaměřená na školy a jiné vzdělávací instituce. Obsahuje kompletní operační systém včetně kancelářského balíku, webového prohlížeče a především má možnost rozšíření o mnoho výukových aplikací. Instalační balík Edubuntu je určen pro učitele nebo správce školní počítačové sítě, kteří pomocí něj snadno a rychle nainstalují kompletní výukové prostředí s mnoha dalšími aplikacemi. Poslední verze obsahuje doplněk *SchoolTool*, který je sadou kompletního školního informačního systému, zahrnujícího např. modul hodnocení, školní docházku, systém zpráv, aj.

Více informací o tomto novém a dynamicky se rozvíjejícím projektu lze nalézt na českém portálu věnovaném Edubuntu (<http://www.edubuntu.cz>), nebo na stránkách <http://www.edubuntu.org>. K dispozici jsou nejnovější distribuce výukového prostředí.

Obrázek 3 - virtuální atlas Marble z výukového balíku KDE

zdroj: <<http://www.edubuntu.cz/snimky.shtml>> [2011-01-18]

Výukové prostředí Edubuntu v České republice podle aktuálního zjištění aktivně nevyužívá žádná škola, nicméně probíhá jeho testování, vývoj a česká lokalizace. Svojí myšlenkou však skýtá velký potenciál k budoucímu využití.

Podobným záměrem se zabývá projekt Gymnázia Boženy Němcové v Hradci Králové, který se snaží využít prostředí operačního systému Linux ve výuce Informatiky na střední škole. Více informací o projektu lze nalézt na stránkách portálu <http://www.gybon.cz/edunix>.

3.5.3 EDUKAČNÍ PROSTŘEDÍ COURSEWARE

Po vzoru prestižních zahraničních univerzit zavádějí některé české univerzity (ZČU v Plzni, Univerzita Palackého v Olomouci) systém Courseware. Jeho cílem je shromáždit na jedno místo veškeré elektronické informace a materiály používané v rámci výuky předmětů, a to za účelem pomoci studentům a vyučujícím při jejich každodenní práci. Celý systém je sice značně obsáhlý, ale svým ovládáním dostatečně jednoduchý, aby vyhovoval potřebám všech fakult příslušné univerzity. Jeho významnou předností je maximální integrace a vytěžování informací zadávaných do studijní agendy STAG, kterou univerzita spolu s dalšími informačními systémy provozuje (např. knihovní systém). Courseware je integrované do univerzitního portálu prostřednictvím technologií IBM WebSphere Portal.

Každý, do projektu zapojený předmět, má v Courseware vytvořenou sadu stránek podle připravené šablony. Tato šablona je základní stavební kámen celého Courseware a jeden z výstupů celého projektu. Určuje obsahové a vzhledové náležitosti prezentace předmětů a zajišťuje jednotnou strukturu všech předmětů v Courseware, čímž pomáhá orientaci studentů i vyučujících²⁶.

3.5.4 PORTÁL WEBQUEST

Tento portál (<http://www.webquest.cz>) byl od konce roku 2004 do března 2010 vytvořen a provozován Katedrou informačních technologií a technické výchovy (KITTV) Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Byl součástí portálu *Učitelský spomocník* (<http://www.spomocnik.cz>) a ačkoliv je jeho činnost již ukončena, byl po dlouhá léta pomocníkem především pro učitele.

²⁶ zdroj: <<http://is-stag.zcu.cz/napoveda/courseware/courseware-organizace.html>> [2011-01-19]

WebQuest je dnes celosvětově uznávanou na studenta orientovanou formou inovativního způsobu konstruktivního uplatnění vzdělávacích technologií ve výukovém procesu. Jedná se o učitelem připravenou aktivitu nebo lekci komplexně podporující samostatnou práci žáků, která ve všech fázích plně využívá technické prostředky - zvláště internet²⁷.

Během svého provozu získal portál celkem 1028 uživatelů převážně z řad studentů vysokých škol a pedagogů, kteří vytvořili celkem 499 webquestů, z toho 192 publikovaných, tj. veřejně dostupných (ačkoliv je činnost portálu ukončena, všechny vypracované a publikované webquesty jsou nadále k dispozici)²⁸.

3.5.5 SLUŽBY CLOUD COMPUTING ZAMĚŘENÉ NA VÝUKU

Službu *Cloud computing* lze popsat jako poskytování služeb či programů uložených na internetových serverech s tím, že uživatelé k nim mohou přistupovat například pomocí webového prohlížeče a používat je prakticky odkudkoliv. Oproti běžnému přístupu využívajícímu informační a převážně i statický charakter služeb, je zde důraz kladen především na plnohodnotné on-line využívání programů a aplikací, které by uživatel jinak musel instalovat na lokální počítač. Služby cloud computingu mohou být velmi vhodné pro školy, které se potýkají s nedostatkem financí na licencování softwarových produktů, protože mnoho služeb cloud computingu je nabízeno právě českým školám zdarma. Nabídka aplikací se pohybuje od kancelářských aplikací, přes správu mailových schránek, školních informačních systémů nebo výukových aplikací, až po celé operační systémy.

Mezi nejznámějšího poskytovatele těchto aplikací patří společnost Google. Její produkt *Google Apps* pro školy (<http://www.google.com/a/help/intl/cs/edu/index.html>) nabízí balík nastavitelných on-line služeb spravovaných na vlastní doméně patřící škole. Jedná se například o elektronickou poštu, textový editor, tabulkový kalkulátor, editor prezentací, kreslení, kalendář akcí, mapy. Součástí je i webhosting s vestavěným editorem nebo s jednoduchým redakčním systémem. Aby byly aplikace konkurenceschopné tradičním programům, umožňují vytvářet a číst dokumenty známých formátů (PDF, DOC, XLS, PPT, CSV atd.).

²⁷ zdroj: <<http://www.webquest.cz/index.php>> [2011-01-19]

²⁸ zdroj: <http://www.spomocnik.cz/index.php?id_document=2461> [2011-01-19]

Společnost Microsoft nabízí též tyto vzdálené aplikace. Jedná se o *Microsoft Exchange Online*, *Office SharePoint Online*, *Office Communications Online*, *Office Live Meeting* a *Microsoft Office 2010*. Ve všech případech se jedná o on-line verze běžně používaných produktů Microsoftu. Přehled všech webových aplikací MS Office je dostupný na oficiálních stránkách Office Web Apps (<http://office.microsoft.com/cs-cz/web-apps/office-web-apps-prehled-FX101810727.aspx>)²⁹.

Principu cloud computingu bude v budoucnu využívat stále více uživatelů. Jeho vhodnost pro výuku je více než zřejmá a bude záležet na pojetí samotných studentů a pedagogů, zda se přikloní k tomuto způsobu výuky. Již dnes se této problematice věnuje např. portál *Moderní správce* (<http://www.modernispravce.cz>), který je zaměřen na šíření informací pro správce ICT ve školství.

3.5.6 DALŠÍ ŠKOLNÍ PORTÁLY

Jak již bylo výše uvedeno, mnohé ze škol vytvářejí na různých technologiích své informační portály. Některé z nich svým rozsahem značně přesahují hranice příslušné školy a stávají se cenným zdrojem informací pro široké spektrum dalších uživatelů. Následná ukázka několika z nich je opět pouhým zlomkem z nabídky, rozsah práce neumožňuje zmínit se o mnohých dalších.

Fyzika on-line je projekt základní školy Sokolovské v Liberci. Jedná se o multimediální učebnici fyziky pro základní školy, která je dostupná na portálu <http://www.fyzikaonline.cz>. Multimediální učebnice svým obsahem zahrnuje fyzikální poznatky, které by měl žák vstřebat na základní škole. Tým učitelů fyziky zpracovává jednotlivá témata i tematické celky formou výukových prezentací. Projekt multimediální učebnice je podporován MŠMT ČR, ESF, Krajským úřadem Libereckého kraje a ZŠ Liberec, Sokolovská.

Matematika, fyzika a výpočetní technika, portál Střední průmyslové školy Česká Lípa je dostupný na adrese <http://www.sps-cl.cz/~huzva>. Jak název napovídá, portál je určen jako podpora výuky těchto předmětů, obsahuje mnoho příkladů a textů k jednotlivým předmětům, nechybí ani cvičení a ukázky výpočtů.

²⁹ zdroj: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/10447/rozvazte-ict-koordinatum-ruce-aneb-cloud-computing.html>> [2011-01-20]

Geoinformační portál Gymnázia Františka Palackého, Valašské Meziříčí, je umístěn na adrese <http://geo.gfpvm.cz>. Hlavním posláním tohoto portálu je poskytnout jeho uživatelům materiály pro výuku geoinformatiky na gymnáziích a ostatních středních školách. Nalézají se zde výukové materiály jako např. studijní texty, pracovní listy, návody pro praktické úlohy, materiály na procvičení učiva, apod. Dále jsou zde odkazy na užitečné webové stránky související s geoinformatikou a také ukázky projektů, ve kterých škola používá geoinformační technologie.

Zeměpisný portál Gymnázia Nové Město na Moravě a *Zeměpis na internetu* (<http://www.gynome.nmm.cz/igeo>) obsahuje soubor pracovních listů určených k procvičení hledání a zpracování geografických informací na internetu. U každého tématu je vždy uvedena webová adresa a stručná obsahová charakteristika portálu, s nímž budou žáci pracovat a dále odkaz na pracovní list, který je uložen ve formátu PDF. Pracovní listy mohou být využity při výuce zeměpisu v počítačové učebně a především v zeměpisných cvičeních a seminářích ve všech ročnících středních škol a ve vyšších ročnících druhého stupně základních škol, případně odpovídajících ročnících víceletých gymnázií. Pracovní listy jsou rozděleny do sedmi kategorií: Vesmír, Příroda, Společnost, Hospodářství, Služby, Státy a Mapy. Tyto kategorie zhruba odpovídají jednotlivým tematickým celkům zeměpisného učiva na základních i středních školách.

Multimediální učebnice lékařské biologie, genetiky a genomiky pod záštitou Ústavu biologie a lékařské genetiky 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy Praha, je dostupná na adrese <http://biol.lf1.cuni.cz/ucebnice/informace.htm>. Portál obsahuje informace o pohlaví a genetice, nemendelovské dědičnosti, komparativní genomice, repetitivní DNA, genetice komplexních znaků, genetické kartografii, farmakogenetice, nutrigenomice a nechybí ani slovník genetických pojmů.

4 ANALÝZA PORTÁLŮ

Počet kritérií, podle jakých je možné analyzovat a hodnotit jednotlivé portály (aby byl výsledek objektivní a o něčem vypovídající), není příliš vysoký. Například jedním z významných kritérií je návštěvnost portálu, ale aby bylo možné pomocí tohoto kritéria porovnat více stránek, je nutné vybrat vzorek s pokud možno stejným zaměřením, poskytovanými funkcemi, objemem informací, apod. Praktickým problémem je však nejednotnost používání monitoringu přístupů u zkoumaných informačních a vzdělávacích portálů. Další kritérium pro hodnocení je např. přítomnost a implementace různých funkcionalit, společným jmenovatelem zkoumaných vzorků může být jejich provozovatel (školská instituce, stát, soukromý provozovatel). Kritéria lze kromě výše uvedených objektivních zvolit i subjektivní, např. přehlednost portálu, jednoduchost či obtížnost práce s jeho funkcemi, nebo samotné grafické zpracování (subjektivní hodnocení pomocí škály, např. od 1 do 5). Jako další využitelné kritérium může být implementace konkrétního výukového prostředí v rámci podobné skupiny uživatelů (ZŠ, SŠ, VŠ).

S ohledem na výše uvedené skutečnosti byly vytvořeny skupiny typově podobných portálů, u kterých je provedena analýza vždy podle zvolených kritérií. V případě zjištění návštěvnosti a implementace funkcionalit byl použit vzorek čtyř portálů zaměřených převážně na výuku cizích jazyků, analýza podle funkcionalit byla provedena na dalších skupinách portálů rozdělených podle zřizovatele. Analýza portálů podle využití výukového prostředí obsahuje přehled portálů využívajících systém Moodle, a to podle skupiny jeho uživatelů.

4.1 ANALÝZA PODLE NÁVŠTĚVNOSTI

Jakkoliv je nabídka informačních a vzdělávacích portálů bohatá, je nutné zohlednit pro analýzu alespoň základní parametr, kterým je jejich využití. Čistě z objektivního hlediska lze relevantní informace získat pouze přímou analýzou ze strany samotného provozovatele portálu, který má prostřednictvím záznamů o provozu uživatelů (tzv. logů) přehled o využití jednotlivých funkcionalit a částí portálu. Vzhledem ke skutečnosti, že mnoho provozovatelů není současně správcem serveru na kterém je daný portál umístěn, je přístup k takovým informacím problematický. Návštěvnost (a tím pádem zprostředkovaně i využití), může být ale zaznamenávána pomocí skriptu v kódu stránek,

např. ve formě jednoduchého počítadla přístupů, nebo lze využít služby nezávislých institucí, u kterých lze po registraci portálu sledovat přístupy uživatelů s lepším komfortem. Mezi známé společnosti, které tuto službu poskytují, patří např. *Navrcholu.cz*, *Toplist.cz*, *netAgent.cz* nebo *Google Analytics*, který navíc disponuje bohatými analytickými funkcemi pro správce internetových stránek.

Vodítkem pro výběr vzorku portálů, na kterém byla provedena analýza podle návštěvnosti, je právě využití některé z výše uvedených služeb monitorování přístupu uživatelů. Jelikož byla služba monitorování na vybraných portálech spuštěna v různých časových obdobích, je porovnáván pouze jeden vybraný měsíc, ve kterém služby fungovaly na všech sledovaných portálech. Z něj je pak jako konečný výsledek odvozen denní průměr návštěvníků daného portálu. Pokud to analytický nástroj společnosti monitorující sledování přístupů umožňoval, jsou informace rozšířeny o další skutečnosti (např. průměrná doba návštěvy portálu uživateli).

4.1.1 PORTÁL AKTIVNÍ STUDIUM

Portál *Aktivní studium* (<http://www.aktivnistudium.cz>) informuje o možnostech dalšího vzdělávání, poskytuje informace o školách, studijních a stipendijních programech, jazykových kurzech, apod. Portál využívá monitoring návštěvnosti společnosti *Navrcholu.cz*.

Počet návštěv stránek od 14. 1. 2001 do 22. 3. 2011: **4403295**

Denní průměr návštěvníků za měsíc únor 2011: **213**

Obrázek 4 - návštěvy portálu Aktivní studium za měsíc únor 2011

zdroj: <<http://navrcholu.cz/Statistika/26493>> [2011-03-11]

4.1.2 PORTÁL ANGLIČTINA V TESTECH

Portál Angličtina v testech (<http://www.anglictinavtestech.cz>) nabízí uživatelům možnost zdarma a on-line otestovat své znalosti z angličtiny. Portál využívá monitoring návštěvnosti společnosti *netAgent.cz* a *Navrcholu.cz*.

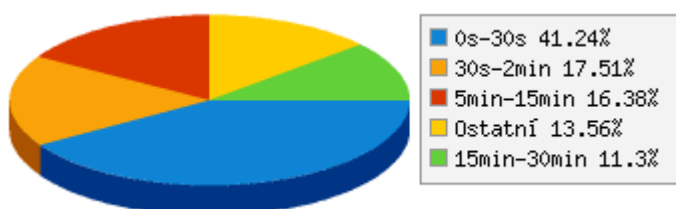
Počet návštěv stránek od 28. 7. 2010 do 22. 3. 2011: **34951**

Denní průměr návštěvníků za měsíc únor 2011: **205**

Obrázek 5 - návštěvy portálu Angličtina v testech za měsíc únor 2011

zdroj: <<http://navrcholu.cz/Statistika/131404>> [2011-03-11]

Obrázek 6 - průměrná doba návštěvy portálu Angličtina v testech

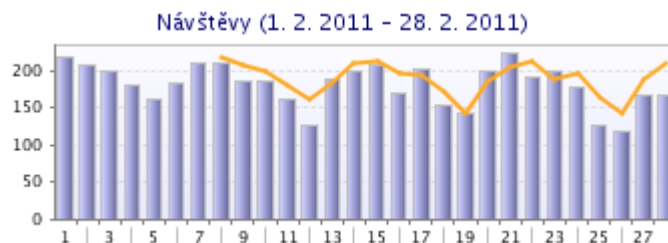
zdroj: <<http://www.netagent.cz>> [2011-03-11]

4.1.3 PORTÁL VÝUKA ANGLIČTINY ON-LINE

Portál Výuka angličtiny on-line (<http://www.vyuka-anglictiny-online.cz>) nabízí uživatelům možnost placených on-line kurzů angličtiny. Portál využívá monitoring návštěvnosti společnosti *Navrcholu.cz*.

Počet návštěv stránek za sledované období: **není k dispozici**

Denní průměr návštěvníků za měsíc únor 2011: **155**

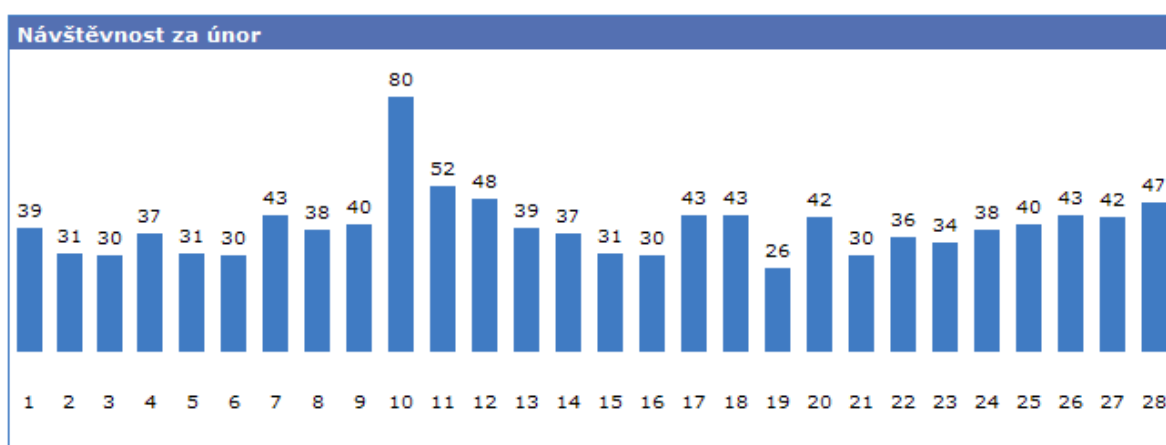

Obrázek 7 - návštěvy portálu Výuka angličtiny on-line za měsíc únor 2011

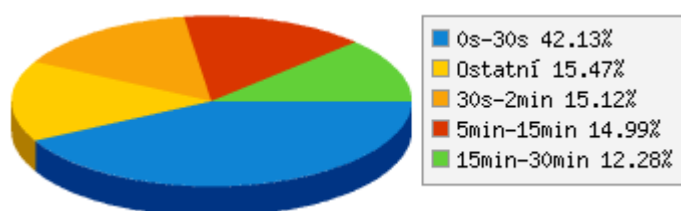
zdroj: <<http://navrcholu.cz/Statistika/95077>> [2011-03-11]

4.1.4 PORTÁL VÝUKA JAZYKŮ

Portál *Výuka jazyků* (<http://vyuka.jazyku.cz>) je místem, kde se setkávají studenti, lektori, učitelé a majitelé jazykových agentur. Portál využívá monitoring návštěvnosti společnosti *netAgent.cz*.

Počet návštěv stránek od 9. 11. 2008 do 22. 3. 2011: **327411**Denní průměr návštěvníků za měsíc únor 2011: **39**

Obrázek 8 - návštěvy portálu Výuka jazyků za měsíc únor 2011

Obrázek 9 - průměrná doba návštěvy portálu Výuka jazyků

Obrázky 8 a 9 byly použity ze zdroje: <<http://www.netagent.cz>> [2011-03-11]

4.2 ANALÝZA PODLE FUNKCIONALIT

V rámci tohoto zkoumání byly u vybraných vzorků sledovány následující kritéria:

- **Hlavní cílová skupina uživatelů** (předškolní, žáci ZŠ, studenti SŠ nebo VŠ, školy nebo pedagogičtí pracovníci).
- **Zaměření portálu** (pouze informační, nebo doplněn o výukové prvky jako např. e-learning, on-line kurzy, apod.).
- **Obsažené funkcionality** (možnost odebírat příspěvky pomocí RSS kanálu nebo pomocí elektronické pošty, možnost vložit vlastní příspěvek či komentář, možnost účastnit se anket, přítomnost kalendáře akcí nebo chystaných novinek, vyhledávání obsahu textů zveřejněného na portálu, přítomnost multimediálního obsahu jako např. videa, zvuky, animace).
- **Další vlastnosti portálu** (volitelná nebo povinná možnost registrace pro získání rozšířeného přístupu k informacím a dalším funkcím, přítomnost komerční reklamy, volba jiné než české jazykové mutace).

4.2.1 ANALÝZA PORTÁLŮ ZAMĚŘENÝCH NA VÝUKU CIZÍCH JAZYKŮ

Pro porovnání podle výše popsaných kritérií byl použit vzorek čtyř portálů zaměřených převážně na výuku cizích jazyků, které byly představeny a analyzovány podle návštěvnosti v rámci předcházející kapitoly 4.1.

Tabulka 1 - analýza funkcionalit vybraného vzorku portálů

název portálu	hlavní cílová skupina					zaměření		funkcionality						další vlastnosti			
	předškolní	ZŠ	SŠ	VŠ	učitelé, školy	informační	edukační, e-learning	RSS, zaslání na e-mail	vložit komentář, články	vypíňovat ankety	kalendáře akcí	vyhledávání obsahu	multimediální obsah	možnost registrace	nutná registrace	přítomnost reklamy	jiná jazyková lokalizace
Portál Aktivní studium		X	X	X	X	X										X	
Portál Angličtina v testech		X	X	X	X	X	X							X		X	
Portál Výuka angličtiny on-line		X	X	X	X	X	X						X	X	X		
Portál Výuka jazyků		X	X	X	X	X						X				X	EN, DE

Všechny portály provozují soukromé organizace, což se projevuje na zvýšené přítomnosti reklamních bannerů. Jediný portál *Výuka jazyků* obsahuje informace v jiném než českém jazyce. Hlavní cílovou skupinou všech zkoumaných portálů je kromě předškolních zájemců celé zbývající spektrum uživatelů. Portály jsou poměrně chudé na

funkcionality, vyhledáváním obsahu disponuje pouze portál *Výuka jazyků*. Multimediální obsah ve formě zvukového doprovodu obsahuje pouze portál *Výuka angličtiny on-line*, který spolu s portálem *Angličtina v testech* obsahuje také výukové rozhraní včetně testů s vyhodnocením.

4.2.2 ANALÝZA PORTÁLŮ STÁTNÍCH INSTITUCÍ

Do dalších dvou skupin portálů, které byly porovnávány podle zvolených kritérií, jsou zařazeny portály státních institucí nebo příspěvkových organizací s celorepublikovou působností a regionální portály státních nebo příspěvkových organizací. Obě tyto skupiny portálů jsou představeny v rámci úvodního přehledu, kapitola 3.1.

Příloha č. 1 - Přehled funkcionalit portálů státních institucí.

Všechny uvedené portály provozují státem řízené nebo příspěvkové organizace. Předpokladem je, že tato skutečnost by se měla projevovat na jejich bezproblémovém **financování** a potažmo kvalitě, neboť v mnoha případech je na provoz vyčleněno dostatečné množství finančních prostředků a personálních zdrojů. Např. podle zdroje³⁰ náklady na přípravu a provoz portálu *EDU* přesáhly v letech 2003–2006 kolem 26 milionů korun. Přes značnou redukci vyčleněných financí na provozování státních portálů zaměřených na vzdělávání jsou vynakládané částky neúměrně předimenzované a plynou víceméně do lidských zdrojů než do samotných technologií. Příkladem může být metodický portál *RVP*, na jehož realizaci plánuje v následujících letech ministerstvo školství uvolnit částku 85 milionů korun³¹ (přičemž provozovat podobný portál lze odhadem s jednou tisícínou zmíněné částky ročně).

Analyzované portály splňují svým **zaměřením** funkci informační, jen některé mají funkci edukační, charakterizovanou např. přítomností on-line kurzů nebo e-learningu. Jedná se o portály *VÚP*, *RVP* a *Národní institut dětí a mládeže*, který provozuje na adrese <http://lms.nidm.cz> vzdělávací e-learningový modul. Z regionálních jsou výukově zaměřené pouze portály *DVPP Moravskoslezského kraje* a *Školské portály Olomouckého kraje*.

³⁰ zdroj: <<http://www.lupa.cz/clanky/kostlivec-internetu-do-skol-znovu-vypadl-ze-skrine>> [2011-02-16]

³¹ zdroj: <<http://www.novinky.cz/domaci/131741-skolstvi-promrhlo-desitky-milionu-za-zbytecne-portaly.html>> [2011-02-16]

Hlavní **cílová skupina** je patrná z analýzy uvedené v příloze, specifikem státních portálů je ale jejich rozšířené zaměření na ostatní veřejnost. Toto vyplývá ze skutečnosti, že prostřednictvím informačního portálu plní příslušné státní organizace zákon o svobodném přístupu k informacím.

Z pohledu implementace hodnocených **funkcionalit** je zajímavá velká míra využití funkce vyhledávání obsahu na portálu (pouze pět portálů nedisponuje touto možností), naopak mizivá je přítomnost komplexního multimediálního obsahu (pouze portály *RVP* a *ISA*).

Při analýze **dalších vlastností** bylo zjištěno, že velkým nedostatkem státních informačních a vzdělávacích portálů je absence jejich lokalizace do jiného než českého jazyka. Tuto možnost, a to pouze volbu anglické varianty, má portál *Národního ústavu odborného vzdělávání*. Naopak kladně lze hodnotit úplnou absenci komerční reklamy na všech uvedených portálech.

Celkově lze z pohledu přítomností funkcionalit konstatovat, že největší a téměř komplexní roli plní portál *RVP*. Je to logický důsledek uvedeného předimenzovaného financování, které potvrzuje výše zmíněný předpoklad s dopadem na kvalitu poskytovaných služeb.

4.2.3 ANALÝZA PORTÁLŮ MEZINÁRODNĚ ZAMĚŘENÝCH

Další skupinu portálů, které byly porovnávány podle zvolených kritérií, tvoří výukové a vzdělávací portály zaměřené na integraci do mezinárodních struktur. Tato skupina portálů je představena v rámci úvodního přehledu, kapitola 3.2.

Příloha č. 2 - Přehled funkcionalit mezinárodně zaměřených portálů

Analyzované portály splňují svým **zaměřením** funkci informační, pouze jeden obsahuje funkci edukační. Jedná se o portál *eTwinning*, který je sám o sobě prostředím pro on-line vzdělávání.

Hlavní **cílovou skupinu** analyzovaných portálů tvoří studenti středních a vysokých škol, výjimku opět tvoří výše uvedený portál *eTwinning*, který je koncipován pro využití i žáky základních škol a v rámci předškolního vzdělávání.

Z pohledu implementace hodnocených **funkcionalit** je opět zajímavá větší míra využití funkce vyhledávání obsahu na portálu, naopak žádnou hodnocenou funkcionalitu neobsahuje portál *Dům zahraničních služeb*. Jen jedna z hodnocených funkcionalit (přítomnost multimediálního obsahu) byla zjištěna na portálu *AFS*.

Po analýze **dalších vlastností** lze konstatovat, že některé portály hojně využívají lokalizaci do jiného než českého jazyka (ostatně to vyplývá z jejich zaměření). V tomto směru je nejvíce použitým jazykem angličtina, následuje němčina a v jednom případě je možno volit z francouzštiny. Bez možnosti cizojazyčné lokalizace je však portál *Akademické informační agentury* a portál *AFS*. Portál *eTwinning* má jazykové mutace v rámci doménového umístění (např. <http://www.etwinning.net> pro anglickou verzi). Opět kladně lze hodnotit úplnou absenci komerční reklamy na všech uvedených portálech.

Celkově lze z pohledu přítomností funkcionalit konstatovat, že největší a téměř komplexní roli plní portál *eTwinning*.

4.2.4 ANALÝZA KOMERČNÍCH A NEZÁVISLÝCH PORTÁLŮ

Poslední skupinu portálů, které byly porovnávány podle zvolených kritérií, tvoří komerční a nezávislé výukové portály. Tato skupina portálů je představena v rámci úvodního přehledu, kapitola 3.3.

Příloha č. 3 - Přehled funkcionalit komerčních a nezávislých portálů

Společnou vlastností hodnocených portálů je částečná závislost jejich provozovatelů (či instituce, kterou reprezentují) na zdroji **financování** ze soukromého sektoru nebo z vlastních aktivit. Tato skutečnost se odráží do nabídky služeb, které jsou v mnoha případech placené (např. nabídky placených kurzů, školení, apod.).

Analyzované portály opět splňují svým **zaměřením** základní informační funkci, pouze dva obsahují funkci edukační. Jedná se o portál *SCIO*, který mj. provozuje on-line testy a *Portál na podporu interaktivní výuky*.

Hlavní **cílovou skupinu** analyzovaných portálů tvoří převážně celé spektrum uživatelů, a to kromě předškolních zájemců. Výjimku tvoří portály *HYL* a *Učitelské listy*, jež jsou koncipovány pro využití i v rámci předškolního vzdělávání.

Z pohledu implementace hodnocených **funkcionalit** je jejich nabídka závislá na konkrétním zaměření daného portálu. Převažují funkce vyhledávání obsahu, nabídka RSS kanálu pro odebírání aktualit, nebo možnost vkládat komentáře a články. Portály, které jsou zaměřeny čistě jen na poskytování informací, neobsahují žádné sledované funkce. Jedná se např. o portál *Asociace waldorfských škol ČR*, portál *Odyssea*, nebo portál *HYL*.

Po analýze **dalších vlastností** lze konstatovat, že mnohé portály umožňují registraci uživatelů, kteří tak mohou získat přístup k dalším (většinou placeným) službám. Některé portály využívají lokalizaci do angličtiny (např. portál *SCIO* nebo portál *Sdružení profesního terciárního vzdělávání*).

4.3 ANALÝZA VYUŽITÍ VÝUKOVÉHO PROSTŘEDÍ

Jako kritérium pro analýzu bylo zvoleno využití výukového prostředí Moodle (viz kapitola 3.5.1). Jako zdroj informací o provozování tohoto prostředí posloužil seznam sítí Moodle, který je dostupný na adrese <http://moodle.org/sites>. Stránky obsahují výběrový filtr, který vygeneruje seznam provozovatelů podle zvoleného regionu (v tomto případě Česká republika).

Po provedení filtrace a odstranění nerelevantních odkazů vznikl přehled českých školských vzdělávacích zařízení a dalších institucí, které využívají toto prostředí.

Příloha č. 4 - Přehled portálů základních škol, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 5 - Přehled portálů středních škol, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 6 - Přehled portálů vysokých škol, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 7 - Přehled portálů dalších institucí, využívajících prostředí Moodle

Z analýzy, která byla vytvořena k datu 28. 2. 2011, vyplývá, že výukové prostředí Moodle v České republice využívá celkem 35 základních škol, 113 středních škol a gymnázií, 19 vysokých škol (na 38 různých portálech) a 43 dalších institucí, zaměřených na vzdělávání.

Ze statistických údajů, zveřejněných ÚIV³², bylo v ČR na přelomu roku 2010/2011 registrováno celkem 4123 základních škol, 1423 středních škol (včetně gymnázií) a podle informací MŠMT³³ celkem 73 vysokých škol (45 soukromých, 26 veřejných a 2 státní). Porovnáním těchto údajů s výše provedenou analýzou vyplývá, že výukové prostředí **Moodle využívá v České republice celkem 0,85% základních škol, 8% středních škol a 26% vysokých škol.**

Z výsledků je patrný poměrně velký podíl využívání tohoto typu výuky u vysokých škol, poměrně uspokojivé je i procento středních škol. Velmi nízké zapojení edukačního prostředí Moodle je ale patrné u škol základních. Důvodem může být stále ještě nedostatečné rozšíření ICT na základních školách, a to jak po stránce technického, tak personálního zabezpečení.

³² zdroj: <<http://www.uiv.cz/clanek/368/2090>> [2010-03-08]

³³ zdroj: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>> [2010-03-08]

5 PRŮZKUM VYUŽITÍ INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ

Průzkumů na toto téma nebylo doposavad příliš provedeno. Problematikou (a to pouze v rámci základních škol) se částečně zabývá tematická zpráva České školní inspekce „Úroveň ICT v základních školách v ČR, září 2009“³⁴, nebo také v zahraničí zveřejněná statistika společnosti Cedefop, která se zabývá tím, do jaké míry využívají občané členských států EU Internet pro účely vzdělávání³⁵. Za účelem získání přehledu o využívání informačních a vzdělávacích portálů jsem v rámci vypracování této práce provedl průzkum na vybraných českých středních školách. Průzkum byl prováděn v průběhu měsíců říjen a listopad 2010 (první část) a v průběhu měsíce únor 2011 (druhá část).

5.1 CÍLE A TÉMATA PRŮZKUMU

Jako hlavním cíl průzkumu jsem si vytýčil získat přehled o využívání informačních a vzdělávacích portálů studenty a pedagogy středních škol. Dílčí otázky, na které měl průzkum odpovědět, byly zaměřeny především na zjištění míry využívání internetu jako prostředku pro vzdělávání a zjištění případných překážek, které tomu brání.

5.2 METODIKA PRŮZKUMU A CÍLOVÁ SKUPINA

Průzkum jsem prováděl dotazníkovým šetřením (8), a to ve dvou částech, dvěma různými způsoby.

První část byla zaměřena na cílovou skupinu žáků středních škol, dotazníkové šetření jsem prováděl přímým oslovením studentů s žádostí o písemné vyplnění připraveného formuláře. V průběhu šetření byli osloveni studenti těchto vybraných středních škol:

- **Malostranské gymnázium Praha**, ul. Josefská 7 (průzkum jsem uskutečnil dne 2. listopadu 2010).
- **Střední průmyslová škola a VOŠ Písek**, ul. Karla Čapka 402 (průzkum jsem uskutečnil dne 19. října. 2010).
- **Střední odborné učiliště Domažlice**, Prokopa Velikého 640 (průzkum jsem uskutečnil dne 21. října. 2010).

³⁴ zdroj: <<http://www.csicr.cz/cz/85156-uroven-ict-v-zakladnich-skolach-v-cr>> [2010-12-26]

³⁵ zdroj: <<http://www.cedefop.europa.eu/EN/articles/17611.aspx>> [2010-12-26]

Druhá část průzkumu, jehož cílovou skupinou byli pedagogové středních škol, byla provedena prostřednictvím elektronického webového formuláře. Distribuci odkazu na dotazníkový formulář jsem zaslal díky kontaktům získaných z databáze středních škol, a to pomocí e-mailové korespondence. Databázi všech středních škol registrovaných v České republice, s uvedením adres a kontaktů, mi pro účely této práce poskytla společnost QUATTRO CZ.

5.3 DOTAZNÍKY POUŽITÉ PŘI PRŮZKUMU

Dotazník pro první část průzkumu je koncipován tak, aby byl s ohledem na způsob získávání informací co nejstručnější a jednoduše použitelný (9). Průzkum byl prováděn přímým oslovením respondentů – studentů vybraných středních škol.

Příloha č. 8 - Vzor dotazníku pro studenty

Studenti měli za úkol odpovědět na čtyři otázky, z nichž první dvě zjišťovaly využití zdrojů z internetu a webových stránek pedagogů ve škole, druhé dvě otázky pak zjišťovaly využití internetu a webových stránek v rámci přípravy studenta na vyučování.

Dotazník pro druhou část průzkumu je koncipován tak, aby co nejméně časově zatížil respondenty, pedagogické pracovníky, při jejich vyplňování a přitom zvolenými otázkami zajistil pokrytí potřebné oblasti průzkumu.

Příloha č. 9 - Vzor dotazníku pro pedagogy

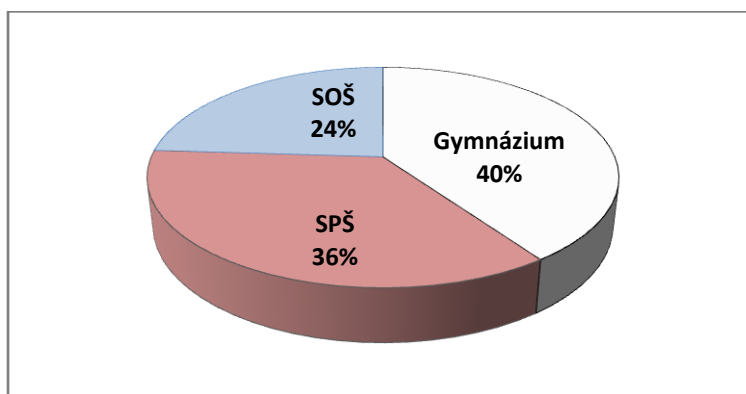
Dotazník se skládá celkem ze čtyř otázek, pedagogičtí pracovníci měli za úkol odpovědět kromě své aprobace a délky praxe na další tři složené otázky, týkající se využití zdrojů z internetu jednak při výuce a jednak při tvorbě příprav na vyučovací hodiny.

6 VÝSLEDKY A VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU

6.1 VYUŽITÍ INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ STUDENTY

Po vyřazení chybně nebo neúplně vyplněných dotazníků, se průzkumu zúčastnilo celkem 154 studentů vybraných škol (viz kapitola 5.2), a to v následujícím poměru:

Malostranské Gymnázium Praha	62 studentů
Střední průmyslová škola Písek	55 studentů
Střední odborné učiliště Domažlice	37 studentů

Obrázek 10 - podíl respondentů vybraných středních škol

Na první otázku, ***zda zapojují učitelé do výuky internetové stránky s výukovými materiály***, odpověděli studenti následovně:

Tabulka 2 - odpovědi na otázku č. 1 u studentů

Gymnázium			
odpověď NE	22	z důvodu absence vybavení ve třídách	5
		z důvodu nevyužívání pedagogů	17
odpověď ANO	40		
celkem	62		
SPŠ			
odpověď NE	4	z důvodu absence vybavení ve třídách	0
		z důvodu nevyužívání pedagogů	4
odpověď ANO	51		
celkem	55		
SOŠ			
odpověď NE	29	z důvodu absence vybavení ve třídách	18
		z důvodu nevyužívání pedagogů	11
odpověď ANO	8		
celkem	37		

V případě, že studenti odpověděli kladně, měli také doplnit, „**v jakých předmětech a jak často využívají pedagogové internetové portály**“. Odpovědi vypadají následovně:

Tabulka 3 - rozšířené odpovědi na otázku č. 1 u studentů

Gymnázium	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
ICT	28	23	4	1
fyzika	6		2	4
zeměpis	4	1	3	1
chemie	2			2
dějepis	2		2	
SPŠ	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
ICT	36	30	3	3
cizí jazyky	9	4	4	1
praktická cvičení	6	1	4	1
základy ekologie	4		3	1
SOŠ	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
informatika	7		5	2
fyzika	3		2	1

U vyhodnocení průzkumu na SPŠ Písek, byly do předmětu ICT zahrnuty předměty číslicová technika, výpočetní technika, aplikovaná informatika a programování, dále do předmětu cizí jazyky byly zahrnuty odpovědi angličtina a němčina.

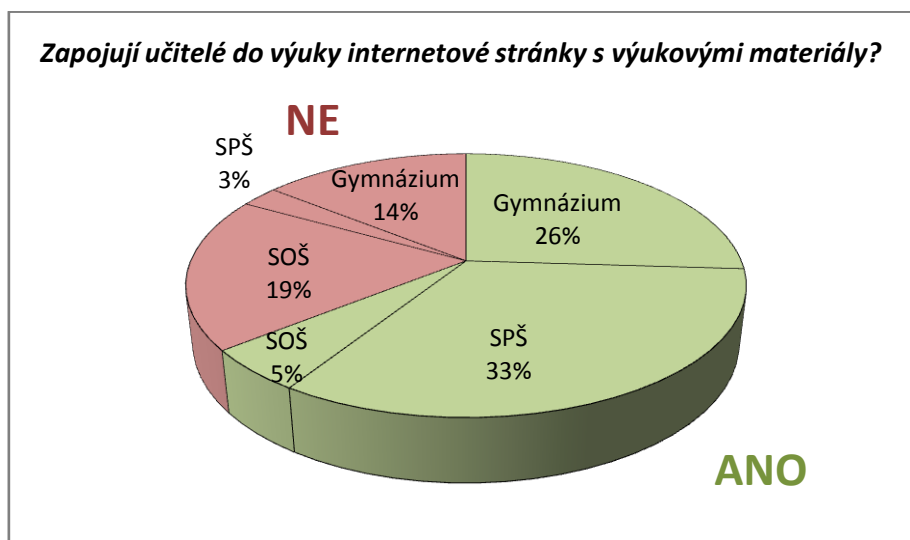
Druhá otázka pro studenty zněla, zda **používají někdy učitelé při výuce e-learning, on-line kurzy nebo podobný způsob podpory vzdělávání**. Studenti odpovídali následovně:

Tabulka 4 - odpovědi na otázku č. 2 u studentů

Gymnázium	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
ICT	7		4	3
cizí jazyky	6		5	1
fyzika	2		2	
zeměpis	1		1	
SPŠ	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
cizí jazyky	8	1	6	1
ICT	4		2	2
praktická cvičení	1		1	
SOŠ	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
informatika	2		2	

U vyhodnocení průzkumu na SPŠ Písek, byly do předmětu ICT zahrnuty předměty číslicová technika, výpočetní technika, aplikovaná informatika a programování, dále do předmětů cizí jazyky byly zahrnuty všechny odpovědi angličtina, němčina a francouzština.

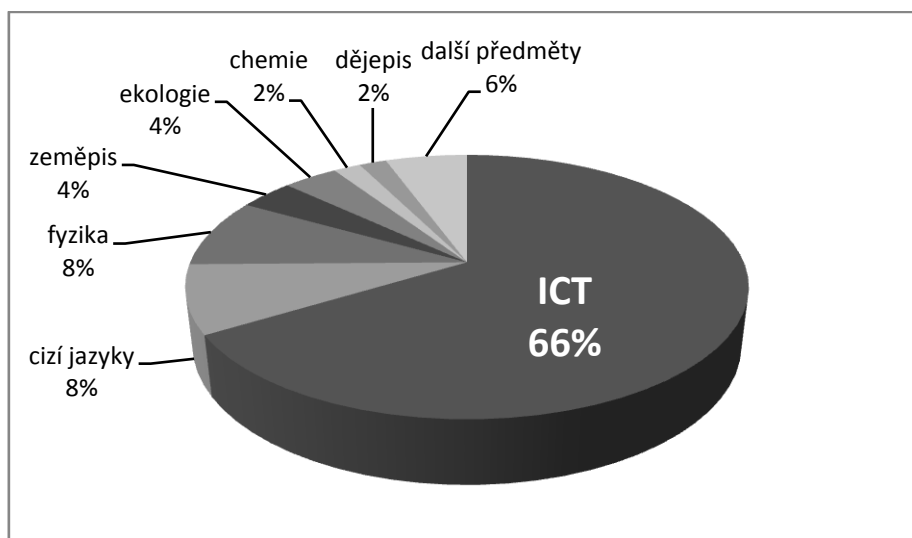
Z výše uvedených odpovědí studentů na první dvě otázky, směřující na využívání informačních a vzdělávacích portálů pedagogy při vyučování vyplývá, že spíše převažuje zapojování výukových materiálů pomocí internetových portálů. Největší podíl mezi zkoumanými školami má SPŠ a gymnázium, u obou těchto škol počet kladných převažuje počet záporných, výjimkou je SOŠ, kde je naopak podíl záporných odpovědí téměř čtyřikrát větší než kladných.

Obrázek 11 - podíl odpovědí na otázku č. 1 u studentů

Největší zastoupení podílu využití internetových portálů v rámci vybraných středních škol má jednoznačně předmět ICT, resp. skupina předmětů, charakterizující tuto oblast, následují cizí jazyky (které dominují především při využití on-line vzdělávacích kurzů a e-learningu). Podíl přírodovědných předmětů jako je fyzika, zeměpis či chemie se pohybuje na nízké úrovni, téměř zanedbatelné je využití portálů u humanitních předmětů.

Zvýšený podíl předmětu ICT a jeho modifikací lze vysvětlit charakterem vybraných škol, resp. velkým zastoupením především u SPŠ elektrotechnické, nicméně hlavním důvodem je skutečnost, že tento typ výuky automaticky předpokládá využívání vzdělávacích a informačních zdrojů z internetu. K povšimnutí zůstává poměrně malé využití portálů ve výuce u vybrané SOŠ, je to dáno charakterem a zaměřením výuky především na praktické obory, s nižším zastoupením přírodovědných a humanitních předmětů.

Obrázek 12 - podíl využití portálů při výuce předmětů, otázka č. 1 u studentů

Třetí a čtvrtá otázka dotazníku pro studenty měla za úkol zmapovat využívání informačních a vzdělávacích portálů při jejich přípravě na vyučování.

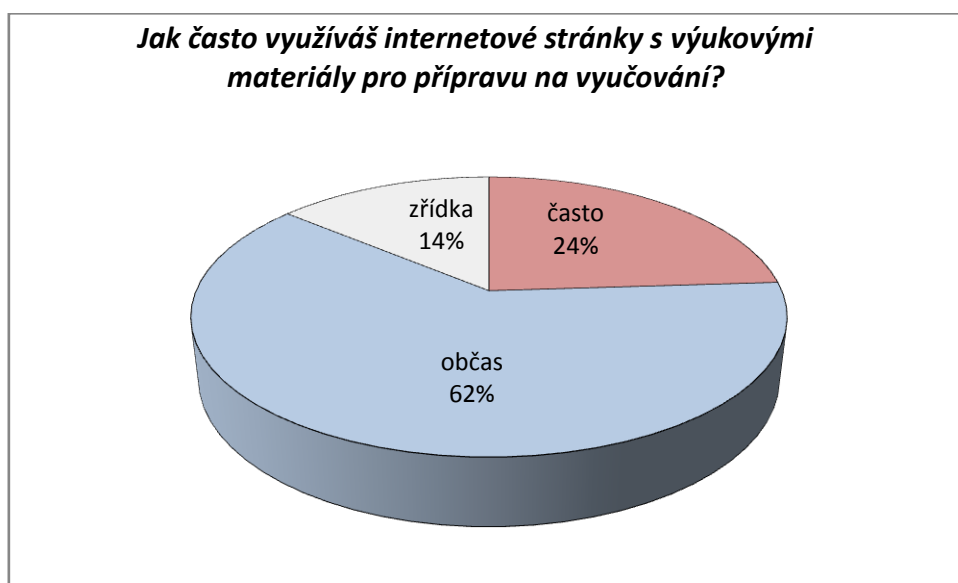
Na první část třetí otázky „**využíváš internetové stránky s výukovými materiály pro přípravu na vyučování?**“ odpovídali studenti následovně:

Tabulka 5 - odpovědi na otázku č. 3 u studentů

Gymnázium			
odpověď NE	7	nepotřebuji internet k přípravě	7
		nemám žádný přístup k internetu	0
odpověď ANO	55	jen ve škole: 6 jen doma: 22	
		ve škole i doma	27
celkem	62		
SPŠ			
odpověď NE	3	nepotřebuji internet k přípravě	3
		nemám žádný přístup k internetu	0
odpověď ANO	52	jen ve škole: 19 jen doma: 14	
		ve škole i doma	19
celkem	55		
SOŠ			
odpověď NE	19	nepotřebuji internet k přípravě	11
		nemám žádný přístup k internetu	8
odpověď ANO	18	jen ve škole: 2 jen doma: 14	
		ve škole i doma	2
celkem	37		

Z výsledků je patrný velmi vysoký podíl studentů, využívajících informační zdroje internetu pro přípravu na vyučování, celkově se jedná o více než 81% studentů. Místo, kde se studenti k internetu připojují, je převážně z domova, poměrně velký podíl studentů, kteří využívají školní internet k přípravě na studium, se nachází ve zkoumané SPŠ Písek. To je pravděpodobně dáno poměrně velkým počtem studentů této školy, kteří jsou ubytováni na internátu a domů dojíždějí jen na víkend. Opět poměrně malé procento studentů SOŠ Domažlice využívá informačních zdrojů k rozšiřování svého vzdělání a přípravě na vyučování. Většina z nich využívá připojení k internetu z domova.

Doplňková otázka, která zkoumala **četnost využívání stránek s výukovými materiály**, odhalila, že 24% studentů využívá informační zdroje velmi často, 62% občas a 14% zřídka. Výukové materiály používají nejvíce studenti gymnázia, těsně následují studenti SPŠ a nejméně často hledají informace studenti SOŠ.

Obrázek 13 - četnost využití portálů při přípravě, otázka č. 3 u studentů

Poslední otázka dotazníku pro studenty zjišťovala, ***jaké internetové stránky s výukovými materiály nebo portály, poskytující informace potřebné při výuce studenti využívají***. Na výběr byla možnost čerpat informace ze stránek příslušné školy, nebo mohli studenti přímo uvést název informačního portálu.

Kromě níže uvedeného přehledu nejčastěji používaných zdrojů, necelých 75% dotázaných studentů rovněž uvedlo, že využívají informace z webových stránek vlastní školy. Celkem 23 studentů na tuto otázku vůbec neodpovědělo.

Tabulka 6 - nejčastěji využívané informační portály – otázka č. 4 u studentů

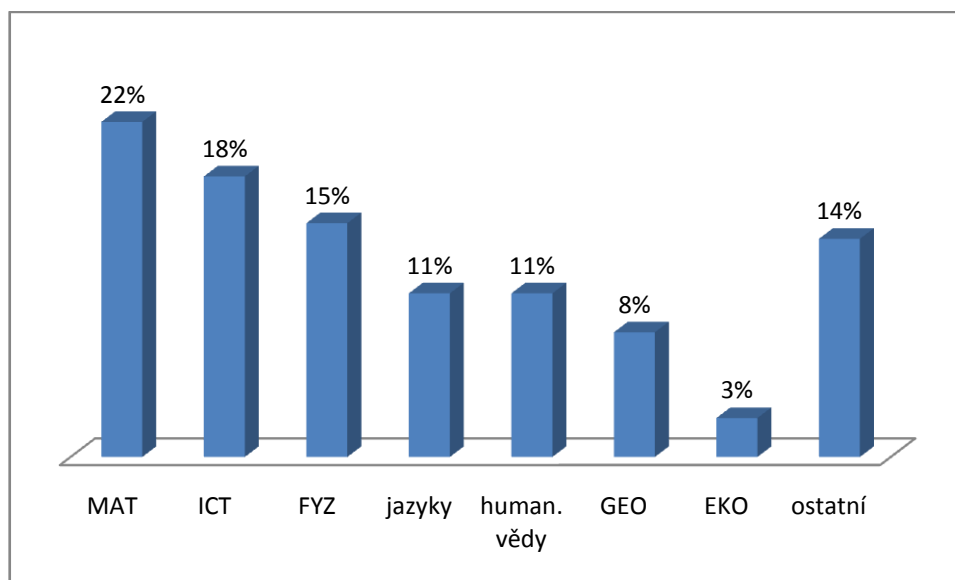
Portál	adresa	četnost
Wikipedia	http://cs.wikipedia.org	87
Google	http://www.google.cz	63
Seznam	http://www.seznam.cz	48
Spolužáci	http://www.spoluzaci.cz	32
Primát	http://www.primat.cz	7
jiné stránky		18

Z přehledu je patrné, že ryze informační a vzdělávací portály nejsou studenty pro vlastní přípravu téměř využívány, z informačních je nejbližší Wikipedie, ostatní uváděné stránky buď plní funkci vyhledávací (Google, Seznam), nebo slouží ke sdílení materiálů samotných studentů (Spolužáci, Primát). Pouze v jednom případě studenta gymnázia byl uveden portál výuky cizích jazyků (název byl zkomolen), zahrnut je v položce „jiné stránky“ výše uvedené tabulky.

6.2 VYUŽITÍ INFORMAČNÍCH A VZDĚLÁVACÍCH PORTÁLŮ PEDAGOGY

Druhá část průzkumu, jehož cílovou skupinou byli pedagogové středních škol, byla provedena prostřednictvím elektronického webového formuláře. Z databáze kontaktů na středoškolská vzdělávací zařízení (soubor **Příloha č. 10 - Databáze adres středních škol.xls** na přiloženém CD) bylo vybráno 850 relevantních kontaktů, e-mailových adres, na které byl s žádostí o spolupráci rozeslán odkaz na příslušný on-line webový formulář dotazníku pro pedagogy (vzor formuláře viz kapitola 5.2). Do 28. 2. 2011, což byl poslední možný den k vyplnění dotazníku, odpovědělo celkem 93 pedagogů. Pokud by odpověděl alespoň jeden pedagog za každou oslovenou školu (nebylo zjišťováno), byla by účast na průzkumu necelých 11% (číslo má pouze informativní charakter, je uvedeno pouze proto, aby vyjádřilo přibližný zájem o tento průzkum).

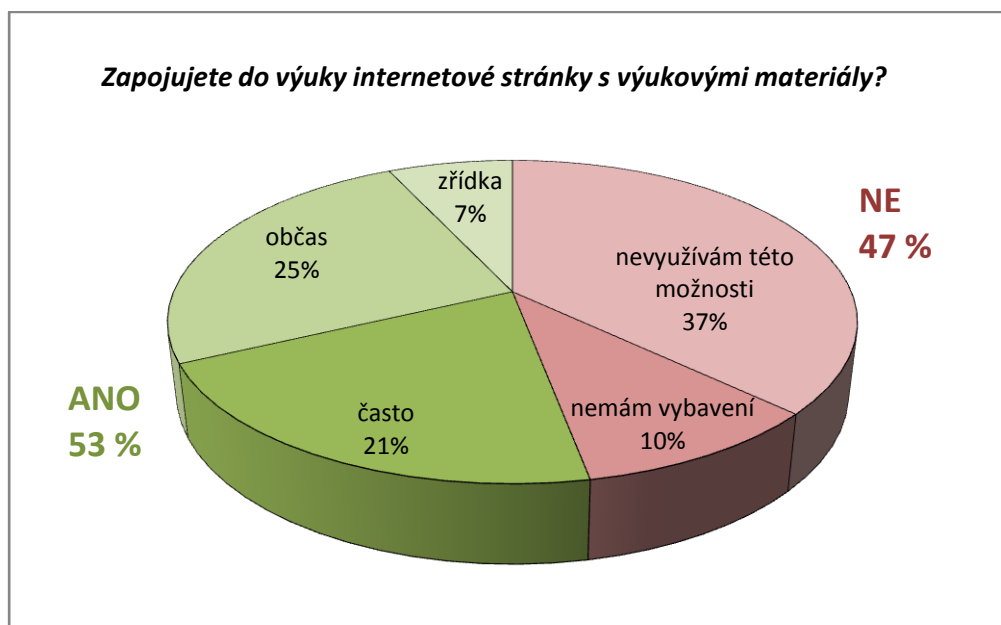
První otázka dotazníku pro pedagogy směřovala ke zjištění jejich **aprobace a délky praxe**. Z odevzdaných výsledků vyplývá, že průměrná doba praxe pedagogů, kteří vyplnili tento dotazník, je necelých 8 let. Pedagogy nejvíce zastoupené předměty jsou uvedeny na následujícím obrázku.

Obrázek 14 - zastoupení aprobace respondentů - pedagogů

Pod skupinou „jazyky“ byly zařazeny aprobace všech cizích jazyků, které respondenti vyučují, do skupiny „humanitní vědy“ jsou zařazeny předměty jako občanská nauka, člověk a svět nebo dějepis, skupina „ostatní“ obsahuje předměty, jejichž četnost nedosáhla 3% z celkového počtu (např. technické kreslení, tělesná výchova, apod.). Z obrázku je patrné, že největší zastoupení má předmět matematika, následovaný ICT a fyzikou (tyto tři předměty tvoří přes 55% aprobací respondentů průzkumu).

Na druhou otázku, ***zda pedagogové zapojují do výuky internetové stránky s výukovými materiály***, odpovědělo 53% dotázaných kladně, z toho 21% pedagogů využívá této možnosti velmi často, 25% uvádí, že občas a 7% odpovědělo sice ano, ale jen zřídka. Naopak negativně na tuto otázku odpovědělo 37% dotázaných pedagogů. Jako největší důvod uvedli, že nevyužívají této možnosti (37%), zbývající část (10%) uvádí, že škola nedisponuje příslušným vybavením. Pod poměrně vysokým procentem negativních odpovědí, že pedagogové nezapojují do výuky internetové zdroje, se může skrývat skutečnost, že mnohé aprobace vůbec nevyžadují tento typ výuky (např. tělesná výchova). Tyto předměty jsou zde ale zastoupeny poměrně malým procentem.

Obrázek 15 - odpovědi na otázku č. 2 u pedagogů

V případě, že respondenti odpověděli kladně, měli také doplnit, ***jaké internetové stránky nejčastěji při výuce používají***. Z níže uvedeného přehledu nejčastěji používaných portálů vyplývá, že přes 60% dotázaných pedagogů využívá při výuce portál nebo výukové prostředí vlastní školy, 16% využívá metodický portál RVP a 9% portál české Wikipedie. Zbývajících 15% pedagogů uvádí různé úzce oborově zaměřené portály, jejichž tematické zaměření většinou koresponduje s příslušnou aprobací respondenta.

Tabulka 7 - nejčastěji využívané portály při výuce – otázka č. 2 u pedagogů

Portál	adresa	zastoupení
portál vlastní školy		60%
RVP	http://www.rvp.cz	16%
Wikipedia	http://cs.wikipedia.org	9 %
jiné portály, většinou úzce oborově zaměřené		15%

Třetí otázka dotazníku měla za úkol zjistit, zda pedagogové ***používají někdy při výuce e-learning, on-line kurzy nebo podobný způsob podpory vzdělávání***. Z odevzdaných odpovědí vyplývá, že on-line kurzy nebo e-learningovou výuku vůbec nevyužívá 72% dotázaných, odpovědi zbývajících 28% respondentů zohledňuje následující tabulka. Uvedeny jsou pouze předměty, u kterých byla potvrzena alespoň jedna kladná odpověď.

Tabulka 8 - zapojení e-learningu do výuky - otázka č. 3 u pedagogů

Předmět	využívá	téměř vždy	občas	zřídka
ICT	11	2	6	3
cizí jazyky	5	1	3	1
fyzika	2		2	
geografie	1		1	
ekologie	1		1	
matematika	1			1
ostatní	5	nebyla uvedena četnost		

Jako nejčastěji používané portály pro e-learning jsou v osmi případech uvedeny lokální stránky školy, obsahující výukové prostředí (v pěti případech stránky Moodle).

Poslední otázka dotazníku zjišťovala, ***jaké internetové stránky využívají pedagogové pro vytváření příprav na vyučovací hodinu***. Negativně odpovědělo 23% dotázaných, jako důvod uvedli, že nepotřebují internetové zdroje k vytváření příprav. Žádný z dotázaných pedagogů neuvedl možnost, že nemá přístup k internetu doma či ve škole.

Následující tabulka zobrazuje přehled nejvíce využívaných internetových informačních zdrojů, které uvedli respondenti v poslední otázce dotazníku.

Tabulka 9 - nejčastěji využívané informační portály – otázka č. 4 u pedagogů

Portál	adresa	zastoupení
Wikipedia	http://cs.wikipedia.org	29%
RVP	http://www.rvp.cz	23%
Google	http://www.google.cz	13%
jiné portály, většinou úzce oborově zaměřené		35%

Z přehledu je patrné, že největší zdroj informací pro přípravy na vyučovací hodiny pochází z internetové encyklopedie Wikipedia, společně s portálem RVP tvoří přes 52% používaných zdrojů. Velký podíl tvoří jiné, úzce oborově zaměřené portály, jejichž tematické zaměření opět koresponduje s příslušnou aprobací respondenta. Za zmínku stojí poměrně časté uvádění internetového vyhledávače Google, který není informačním ani vzdělávacím portálem.

7 ZÁVĚR

Tato práce přinesla přehled současné nabídky informačních a vzdělávacích portálů, které mohou při svém dalším rozvoji využít nejen žáci, studenti a pedagogové, ale i široká veřejnost. Nesnažila se pouze zmapovat aktuální stav a jejich využití, ale v mnoha případech poukazuje na vývoj, kterým se tato oblast vzdělávání ubírala a pravděpodobně ubírat bude. Je více než zřejmé, že v následujících letech bude podíl on-line informačních zdrojů využívaných ve výuce narůstat, ale stejně tak porostou i nároky kladené na jejich uživatele.

Analýza mnohých portálů potvrdila, že k jejich efektivnímu, cílenému a především úspěšnému provozování je zapotřebí nejen neustálý přísun nových informací, ale i dostatečná finanční podpora. V tomto směru bude nejspíš nevyhnutelná role státem podporovaných informačních, metodických a vzdělávacích portálů, které budou schopné udržet kvalitu, stále se rozvíjet a přitahovat další uživatele.

Z výsledků provedeného průzkumu využití informačních a vzdělávacích portálů mezi studenty a pedagogy středních škol vyplývá, že bude zapotřebí překonat ještě mnohé překážky jak technického, tak osobního rázu, které prozatím brání jejich většímu rozšíření a zapojení do výuky.

Doufám, že tato práce alespoň malým dílem přispěje právě k rozšíření povědomí, přehledu či vyššího využití informačních a vzdělávacích portálů českého školství mezi veřejností.

8 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1 - nárůst registrovaných sítí Moodle ve světě	46
Obrázek 2 - počet nových registrací Moodle během měsíců let 2008-2011	46
Obrázek 3 - virtuální atlas Marble z výukového balíku KDE	47
Obrázek 4 - návštěvy portálu Aktivní studium za měsíc únor 2011	53
Obrázek 5 - návštěvy portálu Angličtina v testech za měsíc únor 2011	54
Obrázek 6 - průměrná doba návštěvy portálu Angličtina v testech	54
Obrázek 7 - návštěvy portálu Výuka angličtiny on-line za měsíc únor 2011	55
Obrázek 8 - návštěvy portálu Výuka jazyků za měsíc únor 2011	55
Obrázek 9 - průměrná doba návštěvy portálu Výuka jazyků	55
Obrázek 10 - podíl respondentů vybraných středních škol	64
Obrázek 11 - podíl odpovědí na otázku č. 1 u studentů	66
Obrázek 12 - podíl využití portálů při výuce předmětů, otázka č. 1 u studentů	67
Obrázek 13 - četnost využití portálů při přípravě, otázka č. 3 u studentů	68
Obrázek 14 - zastoupení aprobace respondentů - pedagogů	70
Obrázek 15 - odpovědi na otázku č. 2 u pedagogů	71
 Tabulka 1 - analýza funkcionalit vybraného vzorku portálů	56
Tabulka 2 - odpovědi na otázku č. 1 u studentů	64
Tabulka 3 - rozšířené odpovědi na otázku č. 1 u studentů	65
Tabulka 4 - odpovědi na otázku č. 2 u studentů	65
Tabulka 5 - odpovědi na otázku č. 3 u studentů	67
Tabulka 6 - nejčastěji využívané informační portály – otázka č. 4 u studentů	69
Tabulka 7 - nejčastěji využívané portály při výuce – otázka č. 2 u pedagogů	71
Tabulka 8 - zapojení e-learningu do výuky - otázka č. 3 u pedagogů	72
Tabulka 9 - nejčastěji využívané informační portály – otázka č. 4 u pedagogů	72

9 SEZNAM LITERATURY

1. **BRDIČKA, B.** *Role internetu ve vzdělávání : studijní materiál pro učitele snažící se uplatnit moderní technologie ve vzdělávání.* Kladno : Aisis, 2003. 122 s. ISBN 80-239-0106-0.
2. **TROUSIL, P.** Počítače z dob ČSSR. *Chip online* [online]. 2010 [cit. 2010-12-28]. Dostupné z WWW: <<http://earchiv.chip.cz/cs/earchiv/vydani/r-2010/pc-za-cssr.html>>.
3. **ČERNOCHOVÁ, M.** *Využití počítače při vyučování : náměty pro práci dětí s počítačem.* Praha : Portál, 1998. 168 s. ISBN 80-7178-272-6.
4. **SLAVÍK, J.** *Počítač jako pomocník učitele : efektivní práce s informacemi ve škole.* Praha : Portál, 1997. 120 s. ISBN 80-7178-149-5.
5. **NOVINKY.CZ.** Škola pro 21. století - akční plán na podporu moderních technologií ve školství [online]. MŠMT 2009. [cit. 2010-12-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinky-cz-skola-pro-21-stoleti-akcni-plan-na-podporu>>.
6. **KUBEŠ, J.** *Počítače ve výuce přírodovědných předmětů.* Plzeň : Fraus, 2005. 119 s. ISBN 80-7238-333-7.
7. **PAVLÍČEK, A.** *Nová média a Web 2.0.* Praha : Oeconomica, 2007. 118 s. ISBN 80-245-1272-3.
8. **CHRÁSTKA, M.** *Metody pedagogického výzkumu : základy kvantitativního výzkumu.* Praha : Grada, 2007. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4.
9. **ŘEZANKOVÁ, H.** *Analýza dat z dotazníkových šetření.* Praha : Professional Publishing, 2010. 217 s. ISBN 978-80-86946-49-8.

10 RESUMÉ

This thesis introduces the use of information and education websites in the environment education of Czech republic. It describes the main used portals and sources of informations for students and teachers.

Thesis is divided into three main parts. The first part lists education websites, the second part contains an analysis of selected portals and the last one contains research of use of information and education sources between students and teachers.

11 PŘÍLOHY

Seznam použitých textových příloh:

Příloha č. 1 - Přehled funkcionalit portálů státních institucí.

Příloha č. 2 - Přehled funkcionalit mezinárodně zaměřených portálů

Příloha č. 3 - Přehled funkcionalit komerčních a nezávislých portálů

Příloha č. 4 - Přehled portálů základních škol, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 5 - Přehled portálů středních škol, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 6 - Přehled portálů vysokých škol, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 7 - Přehled portálů dalších institucí, využívajících prostředí Moodle

Příloha č. 8 - Vzor dotazníku pro studenty

Příloha č. 9 - Vzor dotazníku pro pedagogy

Součástí práce je disk CD-ROM, který obsahuje kromě elektronické verze textu této diplomové práce i ***přílohu č. 10***. Jedná se o soubor tabulkového procesoru Excel, obsahující použitou databázi adres kontaktů na střední školy, kterou pro tento účel poskytla společnost QUATTRO CZ. Soubor se nachází ve složce „Přílohy“ a je pojmenován:

Příloha č. 10 - Databáze adres středních škol.xls